

SAVONIA

OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
KULTTUURIALA

ELÄMÄNLIEKIN VARTIJA

- Prosessinkuvaus postikorttimalliston suunnittelusta ja toteutuksesta Jenni Rutonen Design Oy:lle

TEKIJÄ: Elina Kuhmonen

Koulutusala Kulttuuriala			
Koulutusohjelma/Tutkinto-ohjelma Muotoilun koulutusohjelma			
Työn tekijä(t) Elina Kuhmonen			
Työn nimi Elämänliekin vartija – Prosessinkuvaus postikorttimalliston suunnittelusta ja toteutuksesta Jenni Rutonen Design Oy:lle			
Päiväys	11.5.2018	Sivumäärä/Liitteet	54
Ohjaaja(t) Risto Nylund			
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) Jenni Rutonen, JRD oy			
Tiivistelmä Opinnäytetyössä suunnitellaan ja toteutetaan korumallistolle näyttävä, tarinaan pohjautuva ja tarinaa tukeva kuvitus postikortteihin. Koko projekti sisältää kuusi postikorttikuvitusta viidelle eri korumallistolle ja opinnäytetyössä esitellään tarkemmin Elämänliekin vartija- korumalliston korttien suunnittelu -ja toteutusvaiheet. Työ tehdään lifestyle -korubrändi Jenni Rutonen Designille. Postikortit saavat aiheensa Jenni Rutonen Designin korumallistojen tarinoiden pohjalta, sekä niiden on tarkoitus tuoda lisäarvoa ja näkyvyyttä Jenni Rutonen Designin brändille. Korttien kuvituksen suunnittelu tapahtuu tutustumalla korujen tarinoihin, yrityksen brändiin ja suunnittelemalla ja tuottamalla luonnoksia asiakkaalle. Suunnitteluprosessi etenee neljän tapaamisen välillä, aina karsien ja jatko kehittellen ideoita, kunnes löytyy sopiva luonnos, jonka pohjalta tehdään sopiva kuvitus tuleville korteille. Tuotetut kuvat digitalisoidaan ja toimitetaan asiakkaalle. Kuvitetut kortit tulevat olemaan lahjoja asiakkaille Jenni Rutonen Designin tuotteen ostaessa tai saadessa. Niitä voi myös ostaa erikseen Jenni Rutonen Designin nettikaupasta.			
Avainsanat			
Brändi, Jenni Rutonen Design, kuvitus, postikortti, prosessinkuvaus			

Field of Study Culture			
Degree Programme Degree Programme in Design			
Author(s) Elina Kuhmonen			
Title of Thesis Protector of the Flame of Life – Process description for designing and creating postcard illustrations for Jenni Rutonen Design Oy			
Date	11.5.2018	Pages/Appendices	54
Supervisor(s) Risto Nylund			
Client Organisation /Partners Jenni Rutonen Design Oy			
<p>Abstract</p> <p>This thesis depicts the creation of graphically impressive, story-based illustrations for a series of postcards. The entire project consists of six postcard illustrations for five separate jewellery lines. The process of creating one of them, (Protector of the Flame of Life) is described in full in this thesis.</p> <p>The thesis and work are commissioned by the lifestyle jewellery brand Jenni Rutonen Design. The illustrations are based around the central themes and stories associated with the jewellery lines of Jenni Rutonen Design, and their main purpose is to create additional value and visibility for the brand.</p> <p>Designing the illustrations is done by familiarizing oneself with the brand and the product lines. This is followed by generating numerous sketches based around the themes and imagery associated with the individual pieces of jewellery, the lines, and the brand as a whole. The design process is pivoted on four meetings with the commissioner, where sketches are presented, and notes taken to narrow down the final designs.</p> <p>The resulting illustrations are then digitized and delivered to the commissioner. The illustrated postcards will be used as customer gifts, delivered along with their respective products, and they will also be available for purchase at Jenni Rutonen Design's webstore.</p>			
Keywords			
Brand, design, illustration, postcard, process description, Jenni Rutonen Design			

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	6
2	POSTIKORTEILLA LISÄARVOA JRD: N BRÄNDILLE	7
2.1	Jenni Rutonen Design.....	7
2.2	JRD:n brändi ja elämys.....	7
2.3	JRD Korufilosofia.....	9
2.4	Muistot, Myytit ja Hetket.....	11
3	SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT	12
3.1	Postikorttiprojektin aloitus.....	14
3.2	JRD:n viisi korumallistoa	14
3.2.1	Mummolan pitsi.....	15
3.2.2	Kesän Siivekäs	16
3.2.3	Ujo Korento	17
3.2.4	Juuret	18
3.2.5	Elämänliekin vartija	19
4	IDEOINNISTA KUVIKSI – ELÄMÄNLIEKIN VARTIJA	20
4.1	Korumalliston lähtökohdat.....	20
4.1.1	Ensimmäinen tapaamiskerta 22.11.2018.....	21
4.1.2	Muutokset.....	24
4.1.3	Uudet luonnokset ja kirjalähteen käyttö.....	24
4.1.4	Toinen tapaaminen.....	25
4.1.5	Kolmas tapaaminen	28
4.1.6	Kolmannella tapaamisella esitetyt kuvamateriaalit	28
4.1.7	Korppi, joka katselee punaisen hehkuvaa tähteä.	30
4.1.8	Maalaus, joka muistuttaa ensivilkaisulta silmän iiristä.....	30
4.2	Maalaustyö Oculus Noctis – kuvitus Elämänliekin Vartija- korumallistolle	30
4.2.1	Työn aloitus	31
4.2.2	Paperinukkemallit taustaa vasten	32
4.2.3	Korpin pään asento ja vanhan korpin kurkkusulat.....	32
4.2.4	Neljäs tapaaminen.....	35
4.3	Maalaustyö Iris Polaris – kuvitus Elämänliekin Vartija- korumallistolle.....	36
4.3.1	Neljäs tapaaminen – keskeneräisen kuvan esittely Rutoselle.....	39

4.3.2	Kuvan viimeistely ja ulkokehän kalliomaalausmaiset hahmot	40
5	PÄÄTÄNTÄ	43
5.1	Muut Jenni Rutoselle tuotetut kuvitukset	43
5.2	Elämänliekin vartija – malliston viimeistellyt kuvitukset	47
5.3	Tavoitteiden toteutuminen ja palaute.....	50

1 JOHDANTO

Opinnäytetyössäni käsittelen Jenni Rutosen brändiä sekä suunnittelen ja tuotan Jenni Rutonen Designille kaksi uniikkia peiteväriä Elämänliekin vartija- korulle, jotka tulevat JRD:lle postikortteiksi. Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite on vahvistaa JRD:n brändiä entisestään ja tuoda asiakkaille lisäarvoa postikorttien muodossa. Postikorttien sisältö kertoo korun tarinaa kuvallisesti ja tukee korun tarinan sisältöä. Toivon korttien helpottavan JRD:n korujen ostopäätöksen syntymistä epäsuorasti ja toivon JRD:n potentiaalisen asiakkaan samaistuvan kortin kuvan tunnelmaan sekä avaavan kyseisen korun tarinaa syvemmällä tasolla. Teen kuvitukset nelionmuotoiselle pohjalle, sillä yrityksen muut kortit ovat nelionmuotoisia ja mahtuvat myös JRD:n suurimpien korurasioiden sisälle. Postikorttiprojektiin kuuluu opinnäytetyössä esitellyn Elämänliekin vartija -korun lisäksi neljä muuta korumallistoa, joihin suunnittelin myös koruille sopivat postikortit. Sisällytän muiden neljän aiheen suunnittelun ja toteutuksen raportoinnin toiseen opintokokonaisuuteen. Kaikkien korttien prosessit ovat kaavoiltaan samankaltaisia, ja opinnäytteestä pois jääneiden korumallistojen postikorttikuvat ovat löydettävissä tämän opinnäytetyön päätäntäosiosta.

Aiheen opinnäytetyölleni sain työharjoittelun päätteeksi JRD:lta kesällä 2017, joilloin pääsin harjoittelun aikana tutustumaan JRD:n brändiin kokonaisvaltaisesti. Harjoittelun aikana sain tehdä jalometalleista asiakastöitä, korjaus- ja muutostöitä, piirsin koru- ja jalometallituoteluonnoksia JRD:n asiakkaille, tutustuin yrittäjän arkeen ja osallistuin Elämänliekin vartija- korun kuvauksiin avustajana.

Kuvallinen ilmaisu on ollut yksi vahvuuksistani korumuotoilua opiskellessa ja tyyliini kuuluvat usein intuitiivinen ja ajoittain runsas värienkäyttö sekä kontrastit. Tästä esimerkkinä kuvat 1 ja 2, joissa tein Milian- konseptia varten ensin akvarellin josta tehtiin konseptin visuaalinen ilme logon taustalle. Milian – konsepti oli Savonia- ammattikorkeakoulun ja Saurum oy:n kanssa yhteistyössä luotu brändikonsepti, joka pohjautuu moreism- nimiseen tulevaisuuskuvan maailmaan. Milian- brändikonsepti oli suunnattu nuoruutta ihannoiville ja ylellisyyttä kaipaavaville käyttäjille.

Kuva 1. Akvarelli naisesta (Kuhmonen 2017) Kuva 2. Milian- konseptin logo ja tausta (Hytönen, Kuhmonen, Turkulainen, 2017)

2 POSTIKORTEILLA LISÄARVOA JRD: N BRÄNDILLE

2.1 Jenni Rutonen Design

Jenni Rutonen Design on lifestyle korubrändi, joka valmistaa näyttäviä hopea- ja kultakoruja uskaltaville ja rohkeille ihmisille. JRD:n korumallistojen aiheet liittyvät luontoon, elettyyn elämään, lapsuusmuistoihin ja metsiin, mitkä ovat meille suomalaisille tärkeitä ja osa suomalaista identiteettiä.

JRD:n brändillä on oma korufilosofia sekä Sinä olet koru- niminen manifesti. Jenni Rutosen koruja on voinut nähdä itsenäisyyspäivän vastaanotolla useana vuotena. Lisäksi Rutosen koruja on myös ollut esillä New Yorkin muotiviikoilla Ivana Helsingin muotinäytyöksessä vuonna 2013 sekä kansainvälisessä Triple Parade- korukarnevaaleissa, joka järjestettiin kolmessa maassa: Kiinassa, Belgiassa, Suomessa (JRD, s.a.)

Jenni Rutonen Design Oy on vuonna 2012 perustettu kuopiolainen korualan yritys. JRD Oy tuottaa kultasepän palveluita sekä suunnittelutöitä, korujen korjaus- ja muutospalveluita sekä JRD:n omia korumallistoja. Lisäksi JRD käy säännöllisesti kotimaan ja ulkomaan messuilla kansainvälistymässä, sekä luennoimassa yrittämisestä ja yrityksen toiminnasta luovalla alalla. Jenni Rutonen on myös Keski-Suomen Nuorten Yrittäjien puheenjohtaja ja hän käy myös luennoimassa yrittäjyydestä ja toiminnastaan kouluilla, sekä luovan alan tapahtumissa. Jenni Rutonen Design valittiin Vuoden 2016 nuoreksi yrittäjäksi Kuopion Yrittäjien kevätkokouksessa (Yrittäjät.fi, 2016-04-14.) Jenni Rutosta on myös haastateltu monesti radioissa ja eri yhteyksissä liittyen mallistoon ja yrittäjyyteen. Jenni Rutonen Design pyrkii olemaan näkyvillä muotoiluun sekä koruihin liittyvissä tapahtumissa ja se on osa yrityksen markkinointia.

2.2 JRD:n brändi ja elämys

Jenni Rutonen Designin nettikaupassa kerrotaan tarinaa itse tekijästä. Kuinka hän on ollut erilainen kuin muut nuorempana, mutta hyväksytyään piirteensä itsessään hän on pystynyt luomaan erilaisuudestaan suorastaan voimavaran, jonka voimin hän on tehnyt brändistään itsensä näköisen. Hän kertoo omaa tarinaansa voimallisesti, tuoden parhaimmillaan inspiroivia tai samaistuttavuutta lukijalleen. Jenni Rutosella on aito tarina taustalla, joka näkyy yrityksen asenteissa ja elämysarvoissa ja tietenkin yrityksen tuotteissa ja tarinoissa.

"Kun olin nuori, yritin kaikin keinoin sulautua joukkoon, olla niin kuin kaikki muut. Nyt mietin miksi? Enää en halua olla niin kuin kaikki muut... Kuka tahansa voi olla joku toinen, mutta vain minä voin olla minä. Elämän suuri haaste on olla oma itsensä. Totuuta itseäsi rohkeasti, äläkä anna periksi. Meissä kaikissa on uniikki kauneus."
(JRD, s.a.)

Lisa Sounio kirjoittaa kirjassa Brändikäs (2010, 50) brändin sielusta, luonteesta ja arvoista, siitä kuinka brändin sielu on haastavaa rakentaa, sillä se ei synny keinotekoisesti, vaan itsetutkiskelulla. Brändin ulkoasu on helpompi rakentaa kuin sen sielu, joka ei voi olla feikki, sillä ihmiset tunnistavat

epäaitouden. Jenni Rutosen brändissä on yrittäjän oma tausta vahvasti mukana ja brändin olemus yrittäjän näköinen, mikä tuo uskottavuutta ja aitoutta brändille.

Jenni Rutosen brändillä on yhtenäinen visuaalinen ilme, joka toistuu nettikaupassa, korun tarina & katalogi- lehtisessä sekä yrityksen postikorteissa. Brändin visuaalisessa ilmeessä on käytetty tummia vihreän ja lähes mustan sävyjä yhdistettynä puhtaaseen valkeaan, sekä piirrettyjä graafisia kasvien kuvia. Graafisessa ilmeessä on yhdistelty orgaanisia, graafisia elementtejä koviin, selkeisiin geometrisiin muotoihin, mikä luo silmälle miellyttävää kontrastia ja raikkautta. Sama orgaanisen monimutkainen graafisuus toistuu logossa (kuva 3.) JRD käyttää samanlaisia orgaanisia muotoja ja geometrisuutta monimuotoisesti tukeakseen yrityksen visuaalista ilmettä. Pirjo Von Herzen mainitsee kirjassaan *Brändi yritysmarkkinoinnissa*, (2006, 192) designin ja tuotteiden pakkausten sekä pakollisten oheismateriaalien olevan osa brändiviestintää. Tuotteen mukana tulevien materialien ulkonäkö, koko, käytetyt materiaalit, etiketit, tuoteselosteet sekä käyttöohjeet ovat tärkeitä elementtejä brändikuvan muodostumisessa.

Kuva 3. Jenni Rutonen Design logo. (JRD, 2018-04)

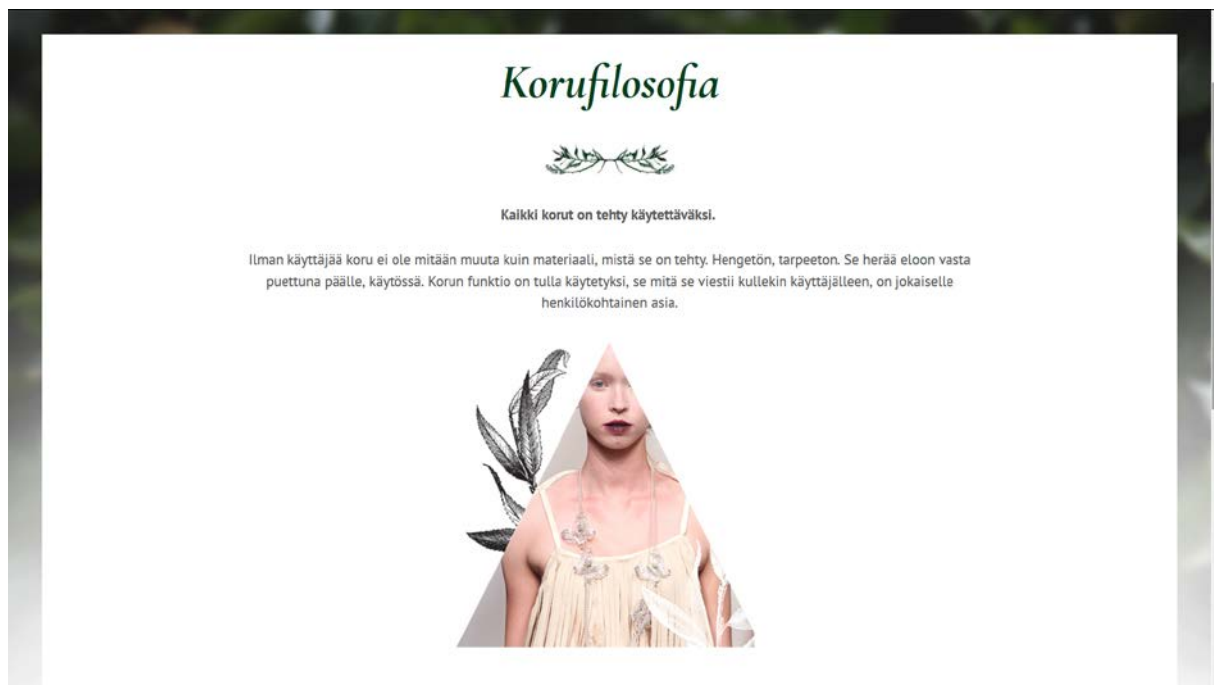
Visuaalista elämysarvoa tuovat vahva visuaalinen ilme, luontoon sijoittuvat korukuvat sekä samaan teemaan sopiva mainosvideomateriaali liittyen Elämänliekin Vartija-korumallistoon. Hyvinvointia tuovia elämysarvoja ovat brändin korufilosofia sekä manifesti, jotka tukevat toisiaan ja yrityksen brändiä. Korufilosofia rohkaisee käyttäjää käyttämään koruja painottaen korun kantajan merkitystä suhteessa koruun (huomioi kuva 4 sekä ohessa oleva tekstilainaus). Manifesti taas on voimauttava lukijaansa kannustava teksti (kuva 5 sekä tekstilainaus). Yrityksen sivuilla on esitelty yritystä, yrittäjää sekä viimeaikaista aktiivisuutta. Yrityksen olemus sekä toiminta ovat läpinäkyviä, kertoen yrityksen arvoja ja missiota lukijalle.

Juha Pohjola kirjoittaa kirjassaan *Ilme* (2003, 34) yrityksen tai tuotteen mielikuvan syntyvän yhdessä eri kohtaamisten, kokemusten sekä vastaanotetun viestin kautta. Tämän lisäksi jo syntynyt positiivinen mielikuva helpottaa uusien mielikuvien syntymistä ja kohtaamista yrityksen kanssa, joka voi syventää suhdetta yritykseen. Onnistuneen ja positiivisen mielikuvan rakentaminen on yksi kilpailukeino muiden keinojen joukossa. Rutosen haastattelussa Design Week Kuopion Facebookin seinällä mainitsee yrityksensä fb-sivuilla esitetyssä kyselyvideossa, että pyrkii erottumaan muiden korumuotoilijoiden joukosta vahvasti korujen tarinoilla sekä omalla tarinallaan (DESING WEEK KUOPIO, 2017.) Tarinoilla hän pyrkii lisäämään lisäarvoa ja merkitystä koruihinsa, lisäksi hän pyrkii tietoisesti

tuomaan visuaalisuutta esille töissään, sekä yrityksestä kertoessaan. Tämän lisäksi JRD on löydettävissä sosiaalisissa medioissa kuten facebookissa ja instagramissa, jossa JRD voi kohdata asiakkaitaan ja viestii toiminnastaan julkisesti.

2.3 JRD Korufilosofia

Kuva 4. Korufilosofia (JRD, 2018)

Ilman käyttäjää koru ei ole mitään muuta kuin materiaali, mistä se on tehty. Hengen, tarpeeton. Se herää eloon vasta puettuna päälle, käytössä. Korun funktio on tulla käytetyksi, se mitä se viestii kullekin käyttäjälleen, on jokaiselle henkilökohtainen asia.

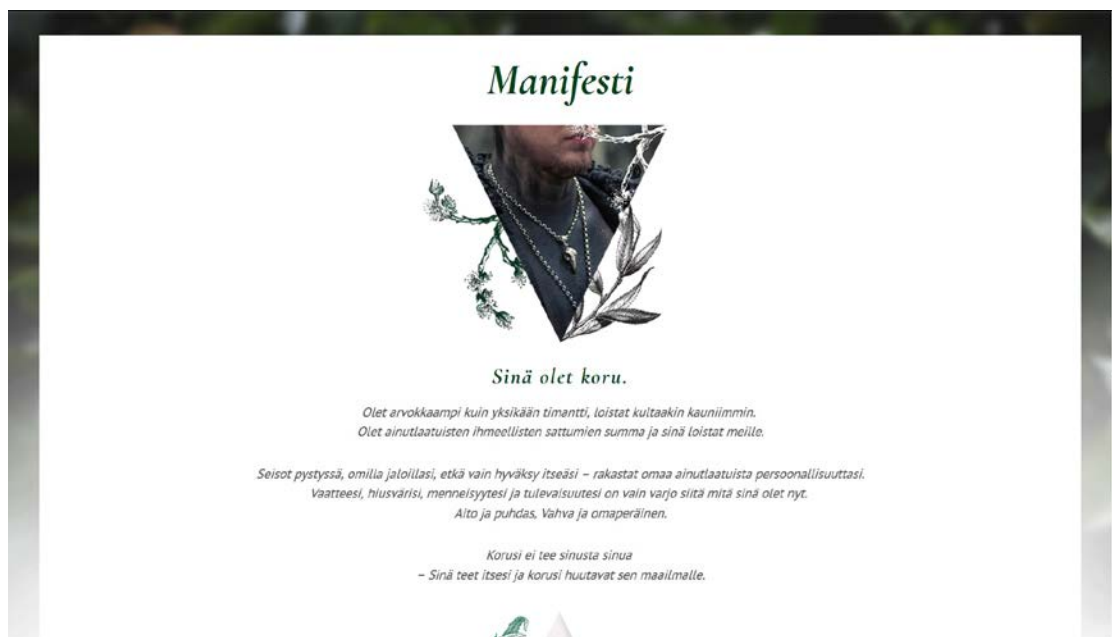
Korut sulkevat sisäänsä elettyä elämää ja muistoja, kokemuksia. Niitä saadaan lahjaksi, niitä ostetaan itselle, ne ovat osa persoonallisuutta tai vain koristuksia, statussymboleita. Ne ovat osa meitä jokaista ja ne on tehty käytettäväksi.

Korut ovat osa ihmisyyttä ja koko ihmisrodun kulttuuriperimää. Koruja on ollut olemassa jo ennen kuin ihmisillä oli kirjoitettua kieltä, ja koruja tulee olemaan niin kauan kuin on ihmisiä.

*Kanna koruasi rohkeasti, oli se mikä tahansa.
(JRD, 2018.)*

JRD:n korufilosofia kertoo korujen arvosta ja korostaa käyttäjänsä merkitystä, samalla rohkaisten lukijaansa käyttämään koruaan rohkeasti. JRD:n korufilosofia vahvistaa brändiä asiakkaalle kertoen lyhyesti korujen merkitystä historiallisesti ja kertoo rehelliseen sävyyn, mitä korut merkitsevät yksilölle. Messutapahtumissa sekä korufilosofia että manifesti ovat helposti asiakkaan tai yhteistyökumppaneiden löydettävissä mm. postikorttina. Yritys luo lifestylebrändin imagoa näiden tekstien avulla, joita löytyy sekä suomeksi että englanniksi käännettynä.

2.4 Sinä olet koru -manifesti

Kuva 5. Manifesti JRD:n nettikaupassa.

*Olet arvokkaampi kuin yksikään timantti, loistat kultaakin kauniimmin.
Olet ainutlaatuisten ihmeellisten sattumien summa ja sinä loistat meille.*

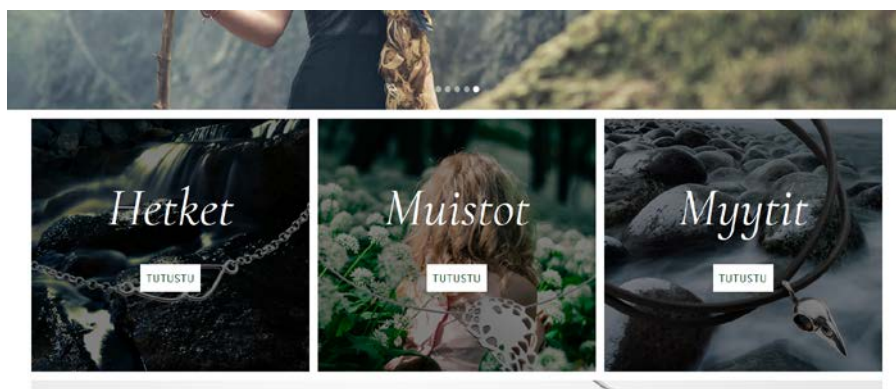
*Seisot pystyssä, omilla jaloillasi, etkä vain hyväksy itseäsi – rakastat omaa ainutlaatuista persoonallisuuttasi.
Vaatteesi, hiusvärisi, menneisyytesi ja tulevaisuutesi on vain varjo siitä mitä sinä olet nyt.
Aito ja puhdas, Vahva ja omaperäinen.*

*Korusi ei tee sinusta sinua
– Sinä teet itsesi ja korusi huutavat sen maailmalle.*
(JRD, 2018.)

JRD:n Sinä olet koru- manifesti on näkyvillä JRD:n postikorteissa, julisteissa pajalla ja on myös esillä siellä missä JRD on edustamassa. Manifesti on voimauttava kirjoitelma, joka tuo elämysarvoa lukijalleen. Manifesti rohkaisee olemaan oma itsensä voimakkailla ja hyviksi koetuilla sanoilla, kuten aito, puhdas, vahva, omaperäinen ja arvokas.

Pohjolan kirjassa Ilme, (2003,69) kirjoitetaan totuuden, kauneuden ja hyvyyden olevan länsimaisen ajattelun kolme tärkeää arvoa ja tätä samaa löytyy myös manifestista. JRD:n manifestin vahvat sanat viittaavat kauneuteen uskomalla itseensä ja omaan kauneuteensa ja mitä tulee totuuteen - olet aito ja puhdas, vahva omaperäinen, sekä hyvyyteen - hyväksy itsesi ja ole hyvä itsellesi.

2.5 Muistot, Myytit ja Hetket

Kuva 6. Korujen luokitus ja navigointi JRD:n nettikaupan etusivulla (JRD, 2018.)

JRD:n korumallisto on jaoteltu kolmeen osaan, muistot, hetket ja myytit (Kuva 6). Muistoihin kuuluvat Ahkera-, Mummolan pitsi- ja Sydänkäpyseni -mallisto. Muistojen aiheet liittyvät nimensä mukaisesti lapsuusmuistoihin ja menneisiin aikoihin. Elämänliekin vartija- korumallisto ja Juuret- korumallisto kuuluvat Myytit –luokkaan, sillä korujen perusta on jollain tavalla liitännällinen muinaisuskoihin ja myytteihin. Hetkiin menevät muut korut, mutta korujen aiheet ovat kuin kauniita hetkiä elämästä, kuten nimetkin niin kertovat, kuten Tunne kosketus, Namu!, Kesän siivekäs, Ujo korento, Suunta ja Vanitas. Koruihin on helppo tutustua pääsivun teemoista klikkaamalla, jolloin sivulle latautuu kaikki teemaan liittyvät korut.

3 SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

Vaikka perinteisten kirjeiden lähettely on jäänyt melko lailla valtaväestöltä historiaan, postikortit pitävät vielä pintansa. Ihmiset lähettävät etelänmatkoiltaan postikortteja tuttavilleen Suomeen. Merkkipäivinä sekä juhlapyhinä, kuten jouluna ja ystävänäpäivänä postiluukusta kilahtaa usein henkilökohtainen muistaminen kortin muodossa. Postikortit sisältävät usein jonkun mielenkiintoiseksi mielletyn valokuvatun tai piirretyn aiheen, ja postikortit ovat usein tehty kovasta pahvista. Kortit ovat kuin lahja, pieni muistutus, siitä että postikortin saanut henkilö on tärkeä.

Suomen postikorttiryhdistyksen kotisivuilla Hannu Rantala (2013) on kuvannut postikorttia postitse ilman suojusta lähetettäväksi tarkoitetuksi esineeksi, joka on tunnusomaisimmillaan suorakaiteen muotoon rajattu, kaksipuolinen (kuvallinen) tasopinta, jonka lähettämisen tarkoituksena on kuljettaa viesti. Aina ei Rantalan mukaan tarvitse edes postia kuljettamaan postikorttia, kunhan kortti päätyy tavalla tai toisella eteenpäin määränpäähensä. Käyttämätön (lähettämätön) postikortti ei menetä identiteettiään, vaikkei se ole täyttänyt valmistajansa tarkoittamaa viestinvälitystehtäväänsä.

Postikortin kylkiäisenä saanut asiakas tai lahjan saaja voi lähettää eteenpäin kauniin kortin tutulle mainostaen samalla JRD:n brändiä tai henkilö voi itse pitää kortin. Tavallaan kortti voi tuoda JRD:n brändiä esille lähetettynä, mutta ennen kaikkea se kertoo saadun korun tarinaa piirrettyssä muodossa, tuoden lisäarvoa tuotteelle. Postikortit ovat myös isompia kuin käyntikortit, ja niissä näkyvät yrityksen tiedot. Jennillä on myös samankaltaisille neliönmuotoisille korteille painettu JRD:n manifesti, mitä on jaettu mm. messuilla joilla JRD Oy on ollu esillä. Postikortti on erinomainen tapa erottaa messuilla muista näytteilleasettajista, ja postikorttia voidaan käyttää myös käyntikortin tavoin. Kuvat joita tuotan, käytetään kuitenkin JRD:n markkinointimateriaalina ja lahjoina asiakkaille. Kun asiakas ostaa nettikaupasta tuotteen, hän saa kyseisen tuotteen postikortin paketin mukana. Lisäksi postikortteja myydään erikseen JRD:n nettikaupassa, jolloin JRD:n maailmaan on mahdollista päästä ilman, että ostaa korun. Tämä saattaa johtaa myöhemmin korun ostamiseen.

Tämän opinnäytetyön tarkoitus on luoda JRD:n brändiin sopivat laadukkaat kuvitukset, jotka tukevat brändin ilmettä ja sen laatua. Alla ote Rutosen aatteista liittyen JRD:n tarinoihin ja kuvituksen tavoitteista.

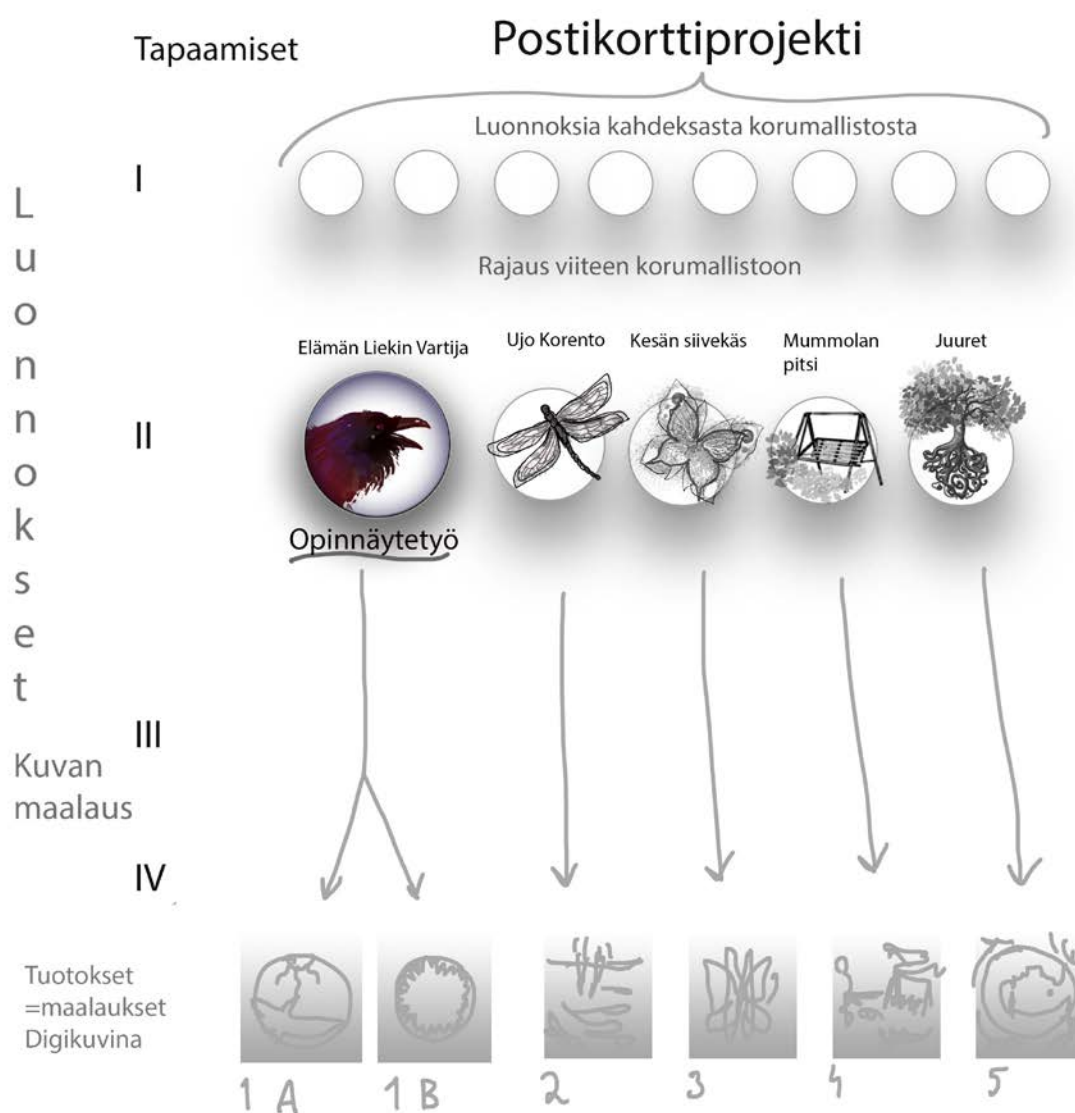
"Tarinat ovat fuusiota, muistoista, saduista, eletystä elämästä, lapsuudesta, ihmisten kohtaamisesta ja suomalaisesta muinaisuskosta. Tavoite oli saada kuvituksista satukirjamaisia ja unenomaisia, muistojen välkettä, joltain mihin ihminen voi jäädä viipyilemään."

(Rutonen, 2018.)

Tarkoitus on tuoda näin lisäarvoa brändille, tuotteen mukana tulevan toivottavasti kauniiksi ja mielenkiintoiseksi koetun kortin muodossa, joka kertoo samalla myös symbolisesti tarinaa. Kun kuva tukee visuaalisesti korun tarinaa, on postikortin saajan helpompi samaistua siihen. Tarina voi koskettaa myös korttiin tutustujaa, jolla ei olisi välttämättä omakohtaisia kokemuksia aiheesta. Kuvat ja

kortit helpottavat asiakkaan ostopäätöstä esimerkiksi ostaessa tuotetta lahjaksi, kun korun mukana tulee tarina ja kuvitus.

Rutonen toivoi, että kuvat tehtäisiin joko käsin tai piirto-ohjelmalla tietokoneella. Olin esitellyt Rutoselle aikaisemmin tehtyjä töitani sekä käsin, että tietokoneohjelmilla tehtyjä kuvia. Tässä opinnäytetyössä esittelen tarkemmin yhden aiheen, Elämänliekin vartija -postikortin suunnitteluprosessin sekä toteutusprosessin. Työn viimeistelyyn kuuluu teoksen digitalisointi Savonia-ammattikorkeakoululla valokuvaamalla ja toimittamalla Photoshopilla säädetyt sekä tarkennetut kuvat asiakkaalle. Rutonen vie kuvat eteenpäin graafikolle ja painettavaksi postikorteiksi valitsemaalleen yritykselle.

Kuva 7. Postikorttiprojektin kulku lyhyesti, neljä tapaamista ja syntyvät tuotokset (Kuhmonen, 2018)

3.1 Postikorttiprojektin aloitus

Aloitin projektin syksyllä 2017. Tein aluksi luonnoksia, tarinoita, ideoita, sanoja ja pinterest-kuvien avulla erilaisia miellekarttoja lähes jokaisesta Rutosen korumallista. Projekti jatkui aina tapaamisten yhteydessä ja ideointien karsintojen ja valittujen ideoiden täsmentämisellä.

Esimmäisellä kerralla toin kahdeksaan mallistoon liittyvää materiaalia. (Kuva. 7) Olin kerännyt pinterest kuvia, esitin omia mielikuvia sekä muistoja liittyen korujen tarinoihin, omia luonnoksia ja vesiväritekniikoita. Olin ottanut myös valikoituja piirroksia ja maalauksia, joita olin tehnyt sekä koulussa että vapaa-ajalla, jotta Jenni saisi tarpeeksi hyvän kuvan taidoistani ja tyylistäni. Esittelin ensimmäisellä kerralla kuudelle korusarjalle materiaalia, vaikka olin kerännyt materiaalia kahdeksalle eri korusarjalle. Kahta en esitellyt tarkemmin, sillä kyseiset mallit eivät olleet niin sanotusti lippulaivat tuotteita. Sovittiin, että jatkan viittä eri aihetta eteenpäin.

3.2 JRD:n viisi korumallistoa

Projektin aikana tutustuin ja pohdin viiden eri korumalliston korujen tarinaa ja muotokieleeseen, sekä Elämänliekin vartijan muuhun markkinointimateriaaliin. Nämä viisi korumallistoa ovat Mummolan pitsi, joka kuuluu muistot-kategoriaan, Hetkiin kuuluvat korumallistot ovat Kesän siivekäs ja Ujo korento sekä myytteihin kuuluvat Juuret ja Elämänliekin Vartija. Esittelen lyhyesti valittujen korumallistojen tarinaa ja muotokieltä seuraavissa kappaleissa.

3.2.1 Mummolan pitsi

Matka mummolaan tuntui aina liian pitkälle, mutta perillä tuoksui tuore pulla ja aurinko rauhallisesti sirosi säteensä pitsiverhojen raoista. Ikkunalla hehkui pelargonia ja ulkona näkyi kukkameri punamultaisen piharakennuksen edessä, perhoset leijailivat ympäriinsä. Vintti oli oikea aarrekammio kaikkine vanhoine tavaroineen ja sinne saattoi unohtua tuntikausiksi tutkimaan vanhoja vekottimia, kunnes kuului kutsu. Voi kuinka lämmin pulla ja kylmä maito maistuivatkin hyvälle!
(JRD, 2017.)

Kuva 8. Mummolan pitsi- rannekoru (Jenni Rutonen design, 2017)

Mummolan pitsiä on saatavilla näyttävänä käärynä, kaulakoruna, rintaneulana, nappikorvakuina, koukkukorvakuina, sekä ranneketjuna tai rannekoruna. Mummolan pitsin pinta on hohtava ja jopa kimmeltävä sen pintarakenteen ansiosta.

Ote Jennin haastattelusta "Kahvilavieras: Jenni Rutonen" Radio Kuopio 13.5.2016

"—Se on sellainen lapsuusmuistoista lähtenyt juttu -- et silloin kun lapsena matkasi mummolaan ja se matka tuntui niin pitkälle, ettei sinne halunnut lähteä sen matkan takia, mut sitten kun sinne pääsi, se oli sellainen kesäparatiisi ja perhoset leila. Mummolla oli pitsiverhot ja pitsiliinoja ja niitä ei nykyään silleen itse näe --ehkä aika monella muulla on samankaltaisia muistoja."

3.2.2 Kesän Siivekäs

*Se syntyy munasta toukaksi, kasvaa ja koteloituu. Eräänä päivänä se on aikuinen ja kuoriutuu ulos kotelostaan paljastaen kauneutensa, herkkyytensä ja voimansa, nous-
ten lentoon yhä ylemmäs, kohti taivaita.*
(JRD, 2017.)

Korun tarinassa käsitellään perhosen metamorfoosia ja vahvoja adjektiiveja, kuten kauneus, herkkyys ja voima, joita voi rinnastaa myös korun siroon, mutta näyttävään muotokieleen. Metamorfoosista kertovasta tarinasta saa lisää ulottuvuutta Jenni Rutosen haastattelusta Kahvilavieras: Jenni Rutonen” (Radio Kuopio, 13.5.2016), jossa Rutonen kertoo korun suunnitteluun vaikuttaneesta lähtökohdista:

”Osa on siis tollaisia lapsuusmuistoja, kuten tuo Kesän Siivekäs, niinkuin tuon tarinan on sellaista lapsuuden ihmettelyä, että mitenkä siitä toukasta oikeesti tuleeekin perhonen? Kuinka ihmeessä?—”

Kuva 9. Kesän siivekäs (Jenni Rutonen Design, 2017)

Kesän siivekäs on suurikokoinen, kolmiulotteinen, ilmavan näyttävä koru, jota on saatavilla useassa eri koossa hopeisena tai kultaisena. Suurikokoisimpia kappaleita ovat kääty, jossa on kaksi siivekstä näyttävässä hopeaketjussa. Kesän siivekstä on saatavina kaulakoruina, rannekoruina ja erikokoisina korvakoruina.

3.2.3 Ujo Korento

Korento sädehtii korrella kuin lentävä jalokivi. Jokin liikahtaa ja se nousee hauraille siivilleen. Hui! Mikä se oli? Se säikkyy, kunnes seisahtaa taas paistattelemaan päivää. Kun jaksaa odottaa se lennähtää luoksesi, eikä pelkää vaan tutkii sinua kiinnostuneesti. Kun uskaltaa rauhassa luottaa toiseen voi kokea jotain ainutlaatuista.
(JRD, 2017.)

Kuva 10. Ujo Korento kaulakoru (Jenni Rutonen Design, 2017)

Ujo korento on kesän siivekkään tavoin näyttävä hopeakoru, joka paljastuu tarkemmin katsoessa korennoiksi, jolla on säihkyvän tähtitaivaansiniset aventuriini -silmät. Ujoa korentoa on saatavana ranneketjuna, kaulaketjuna sekä koukkukorvakoruina.

3.2.4 Juuret

Me olemme mitä olemme, sillä olemme nähneet ja kokeneet sen mitä olemme nähneet ja kokeneet.

Meissä on historia, joka on muokannut ja kasvattanut meidät muotoomme. Lustoista löytyvät kevät ja syksyt, maailman myrskyt. Juuret ankkuroivat meidät, antavat voimaa kasvuun. Olemme yksilöitä kaikki, vaikka lajia samaa. Yhtä puuta. Toiset latvaa ja toiset juurta.

(JRD, 2017.)

Kuva 11. Juuret sarjan korvakorut L-koossa. (Jenni Rutonen Design, 2017)

Juuret- korusarjan koruissa yhdistyvät geometrinen ja silmää hämäävä muotokieli samalla viestien luontoteemaa. Juuret -korusarjaan kuuluu kaulakoru sekä koukku- ja nappikorvakorut. (Kuva 11.) Juuret- malliston korvakoruissa on kaksi keskenään eriasennossa olevaa korunosaa, jotka liikehtivät kiehtovasti käytettynä.

3.2.5 Elämänliekin vartija

Tähtikannen laelta, päivän ja yön välistä, valvoo vartija eloa, niin kuin se on tehnyt jo aikojen alusta alkaen. Kutoo elämänlankaa kultaiseen loimeen suojellen ja ruokkien liekkiä, joka lankaa syöden hopealla kirjoo olevaisen elämän kulun kultaiseen kudelman.

”Ei liekki sammua saa, ei katketa elämänlanka.”

(JRD, 2017.)

Kuva 12. Elämänliekin Vartija L- koossa hopeaketjulla (Jenni Rutonen Design, 2017)

Elämänliekin vartija on komea korpinkallo, jolla on vain toinen silmäkuoppa symboloiden elämänliekin vartijan tähtitaivaalle annettua silmää, pohjantähteä. Elämänliekin vartijan korua on saatavissa nahkaan tai hopeaketjuun pujotettuna, rannekoruina ja kaulakoruina. Korua on saatavilla myös nap-pikorvakuina, sekä näyttävillä korvakoukuilla. (Kuva 12.)

4 IDEOINNISTA KUVIKSI – ELÄMÄNLIEKIN VARTIJA

Esittelen tässä tarkemmin Elämänliekin vartijan työvaiheet. Suunnitteluvaiheista löytyy uudestaan korun tarina sekä korun muotokieli, ja se jatkuu asiakkaalle esiteltyinä kuva- ja luonnosmateriaaleina. Käsittelen käytyä ajatustyötä ja kerron suunnittelukertojen sisältöä valikoituneiden luonnosten ja kuvien kautta, sekä asiakkaan toivomat jatkokehityksen ja muutosaiheet.

4.1 Korumalliston lähtökohdat

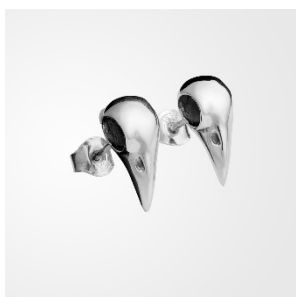
Tarina JRD:n nettisivuilla Elämänliekin vartijasta:

Tähtikannen laelta, päivän ja yön välistä, valvoo vartija eloa, niin kuin se on tehnyt jo aikojen alusta alkaen. Kutoo elämänlankaa kultaiseen loimeen suojellen ja ruokkien liekkiä, joka lankaa syöden hopealla kirjoo olevaisen elämän kulun kultaiseen kudelman.

”Ei liekki sammua saa, ei katketa elämänlanka.”

(JRD, 2017.)

Jenni Rutonen Design oy:n nettikaupasta löytyvä Elämänliekin vartija - korumalliston tarina kertoo eläväistä maailmaa suojelevasta metafysisestä vartijasta, viitaten kevyesti muinaissuomalaisen maailmankuvan tähtikanteen. Koru viittaa taivaan lakeen, puhuu elämänlangasta sekä kultaisesta loimesta ja elämän liekistä, jotka ovat myyttisiä symboleja tarinassa.

Kuva 13. Elämänliekin vartija - nappikorvakorut (jennirutonen.com, 2018)

Koru on korpin kallo, jolla on symbolisesti vain yksi silmä, toinen silmä sijaitsee pohjantähtenä taivaalla vartioimassa eläväistä maailmaa. Elämänliekin vartijaa myydään ainoastaan hopeisena ja sitä on saatavilla roikkuvina korvakoruina, nappikorvakoruina, ranneketjuna, nahkaranneketjulla sekä näyttävimmän kokoiset kallot löytyvät useassa eri koossa kaulaketjulla sekä punaisella tai mustalla nahkaketjulla. Korusarjaa myydään miehille ja naisille. Lisäksi Radio Kuopion haastattelussa (2016-05-13) Rutonen mainitsee tehneensä kyselytutkimusta miesten korujen käytöstä ja millaisia aiheita miesten koruissa on. Rutonen mainitsee markkinoilla olevien aiheiden olevan enemmän ”koti, uskonto, isänmaa, soturitematiikalla--” mutta Rutonen arvelee, että olisi myös muita aiheita olemassa, ja että on myös miehiä, joita kiinnostavat myös muut asiat. Näin retrospektiivisesti katsottuna Elämänliekin vartija -koru on juuri tällainen erilaista aihepiiriä kuvastava tuote, joka on myös miehille suunnattu.

Ensimmäistä tapaamiskertaa varten aloitin tutustumaan korun tarinaan ja etsien tarinan tähtikanteen eli taivaaseen liittyviä akvarelleja, lisäksi pohdin kuinka Elämänliekin Vartijan kuvauspäivän teemat voisi liittää postikorttiin.

4.1.1 Ensimmäinen tapaamiskerta 22.11.2018

Ensimmäisellä tapaamiskerralle olin kerännyt kuvamateriaalia, jossa oli talviyötä esittäviä akvarelleja.

Kuva 14. (Vasen) Let's Go See the Stars (Jessica Durrant, s.a.)

Kuva 15. (Keskimmäinen) cosmic sky night sky (Joyce, ThisArtToBeYours s.a.)

Kuva 16. (Oikea) Speed watercolor night sky (Volha Marieta, 2015-09-01.)

Valitsin ensimmäiselle tapaamiskerralle erilaisia kuvia tähtitaivaista. Jessica Durrantin luoman printin valitsin sen värimäisten kerrosten takia, sekä selkeästi erottuvan kuusiston takia (kuva 14.) Tekijä on todennäköisesti yhdistänyt kuvassa myös peittävämpää valkoista guassia. Sävyt ovat vahvoja mutta valöörit tuovat selkeyttä kuvaan. Toiseksi kuvaksi valikoin etsyssä myydyin teoksen, jossa on revontulimaisen vihreitä ja punaisia värisävyjä värisävyjä taivaalla (kuva 13.) Sen lisäksi kuvan vihreä ja valkea näyttävät hieman linnunradan hohteelle. Kolmannessa kuvassa taivaalla tapahtuu paljon. Kuvassa näkyy sekä guassimaista värienkäyttöä, linnunrataa, valtavat määrät tähtiä ja tähdenlentoja. Taivas antaa levottoman, mutta kauniin ilmeen kuvalle, jota kehystää veteen herkästi liuenneet kuuset. (Kuva 16.) Otin näitä esille tekniikoiden takia, mutta samalla kävi selväksi, että Ruto-nen halusi korttiin ehdottomasti tähtitaivasta, sekä tunnistettavan pohjantähden.

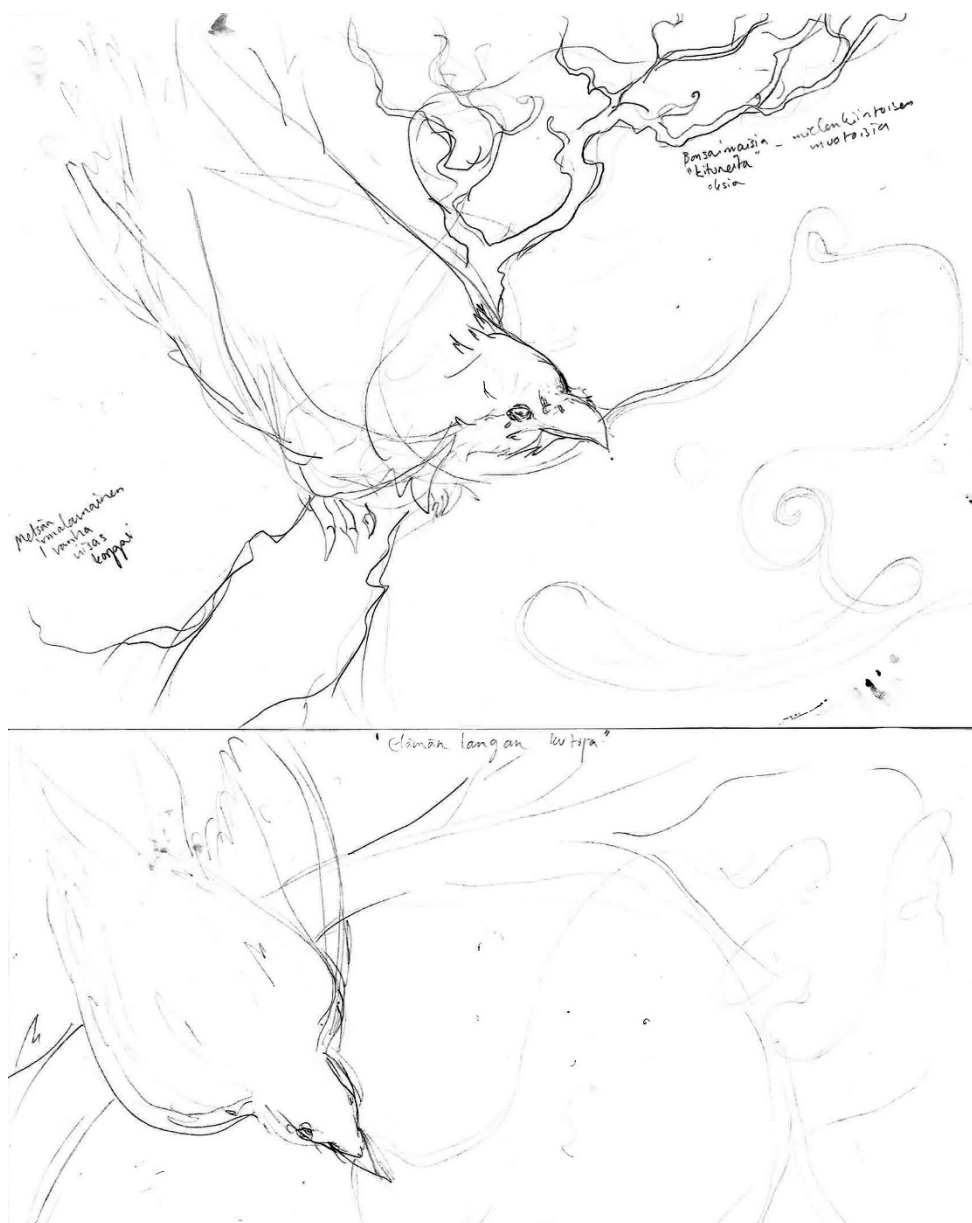
Ensimmäisellä tapaamisella esitellyt lyjykynäluonnokset

Ensimmäiselle kerralle keräämäni luonnokset eivät olleet aivan tarinan mukaisia, vaan otin teemoiksi vuonna 2017 Elämänliekin vartija-korun kuvauspäivänä esiintulleita teemoja. Olin keväällä 2017 ky-seisissä kuvauksissa avustamassa työharjoittelijana.

Kuva 17. Miesten Elämänliekin vartija- kaulakorut (Jennirutonen.com, 2017) Kuva 18. Naisten kaulakorut, sekä rannekorut. (jennirutonen.com, 2017)

Kuvauksissa (Kuvat 17 ja 18.) yksi tärkeä elementti ja proppi oli punainen lanka, joka toistui useassa kuvassa ja halusin tuoda jatkumoa jo tehdylle työlle. Korun tarinassa esiintyy myös elämänlanka, jota vartija kutoo kultaiseen elämänloimeen suojellen ja ruokkien liekkiä. Kuvaus sijoittui keväälle, jolloin vuodenaika ei ole täysin selkeä katsojalle, sillä korun teemaan haettiin vuodenaikajättömyyttä ja ajan pysähtyneisyyttä. Ympäristön vuodenaikajättömyys tulee ikivihreistä kasveista, sumuisen kosteasta sijainnista ja säästä sekä jylhistä kallionseinäistä, joista virtaa pieniä vesipuroja. Molemmilla malleilla on punaista yllä, joka viittaa tarinan elämänlankaan.

Kuva 19. Luonnoksia elämänlankaa kutovasta korpista ja oksistosta. (Kuhmonen, 2017)

Esittelin runsaasti erilaisia asetelmaluonnoksia liittyen korppiin, oksiin ja lankaan. Esittelin myös luonnoksia, joista puuttui lanka ja asetelmissa oli korppi, joka liittää puunrungon myötäisesti kohti tähtitaivasta. Rutonen innostui luonnoksesta, jossa katsoja on ikään kuin korpin ja oksiston yläpuolella ja kuvan tausta olisi maanpintaa (kuva 19.) Korpin asento oli mielenkiintoisen oloinen ja sain luvan jatkokehittää kuvaa muiden muutosten yhteydessä, sekä mukana tuomien kuvien tumman synkästä tähtitaivaasta, jossa on pohjantähti. Toinen parempi jatkoluonnosteluun valittu kuva on kuvattu sivusuunnasta korppia, jonka siivet on supussa (kuva 20.) Kuva valittiin jatkoluonnosteluun korpin mielenkiintoisen asennon takia.

Kuva 20. Jatkokehiteltävä kuva elämänlangan kutojasta (Kuhmonen, 2017-10.)

4.1.2 Muutokset

Rutonen ei innostunut saman teeman kierrättämisestä, vaan kertoi tarkemmin korun tarinan pohjaa, joka pohjautui muinaissuomalaiseen maailmankuvaan. Hän toivoi erilaista lähestymistapaa tarinaan. Rutonen kertoi kirjallisuudesta, Risto Pulkkisen kirjoittaman Suomalainen kansalaisusko: shamaaneista saunatonttuihin (Gaudeamus, 2014) johon hän oli perehtynyt korun ideoinnin yhteydessä. Jatkokehittelytoiveina oli, että jatkaisin enemmän suomalaisen muinaisuskomaiseen suuntaan. Rutonen kertoi pääpiirteittäin muinaissuomalaisen maailmankäsityksen, jossa maa on litteä ja maata suojaa kaareva kirjokansi, taivas ja pohjantähti olisivat näkymättömän maailmanpuun tappina. Luonnoksissa Rutosta miellytti korpin asennot ja referenssikuvista öiset vahvasävyiset yötaivaat. Pohjantähti on niin tärkeässä roolissa kuvassa tarinan kannalta, että se täytyy näkyä kuvissa jollain tasolla. Selvisi myös, että postikortit tulevat olemaan neliskanttisen muotoisia, eivätkä tavallisen 105 × 148mm A6 koon korttikokoa.

4.1.3 Uudet luonnokset ja kirjalähteen käyttö

Kirjassa Suomalainen kansalaisusko, Pulkkinen kirjoittaa tähtitaivasta kannattelevasta maailmaan puusta, joka ei ole varsinaisesti uralinainen keksintö, vaan maailmanpuu tai patsas on myös tuttu skandinaavien Yggrasilista, joka oli valtava saarni (Pulkkinen, 2014, 51.) Maailmanpuuta on pitänyt yleisen käsityksen mukaan jokin paikoillaan ja myöhemmin pohjantähden on uskottu olevan puuta paikallaan pitävä elementti. Suomalaisille maailman puu on ollut todennäköisesti kalevalaisten kansanrunojen sampo, joka useiden kulttuurivaiheiden läpi käyneinä on uskottu olevan mylly, mikä kykenisi tuottamaan käyttäjälleen valtavat määrät rikkautta. Pulkkisen mukaan kuitenkin sampo-runoista

erottuu se, että sampo pyörii ja sillä on kirjava kansi, mikä voidaan käsittää kirjokanneksi, eli taivaankanneksi, ja että sammolla on juuret syvällä maassa (Pulkinen, 2014, 50.) Pulkinen kirjoittaa Kaisa Vilhaisen (1855-1941) teoriasta sammosta maailmanpatsaana sanoin: ” - - sen päässä on kulttanappi, joka on pohjantähti, ja taivas pyörii sen ympäri”. Pulkinen kirjoittaa myös, että sammas (rinnakkaissana sampolle) on haudattu äärettömän syvälle maahan, alisen maailman pohjalle.

Kuva 21. Kuparivuori, maailmanpatsas ja pohjantähti metsäsuomalaisen Kaisa Vilhaisen 1930-luvulla antamien tietojen pohjalta (Pulkinen, 2014, 52.)

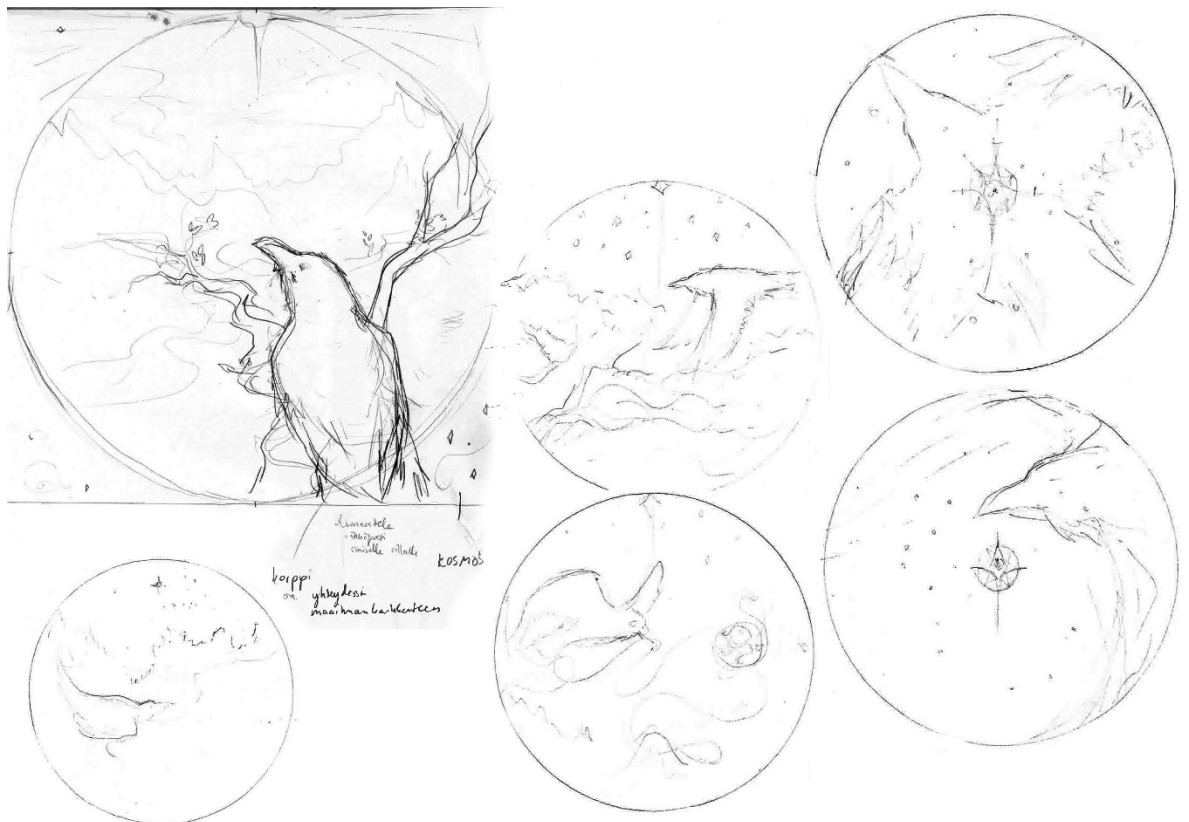
Pohjantähti lepää maailmanpatsaan yläpuolella ja kannattelee yhdessä maailmanpatsaan kanssa taivaankantta. Sampo on elämälle tärkeä, sillä se kannattelee kirjokantta, taivaankantta tähtineen ja pyörii. Koska muinaissuomalainen maailmankuvan on arveltu olevan litteä ja maakeskeinen, oli tärkeää suunnitella postikorttiin jotain yhteneviä asioita. Päätin valita pyöreän muodon osaksi postikortin asettelua ja tein näin paljon nopeita vesiväriluonnoksia, joissa esiintyi pyöreä muoto tai maan litteys, tai molempia. Luonnostelin viittauksia näkymättömään maailmanpatsaaseen esittämällä pohjantähden säteen pitkänä lähes maahan ulottuvana vanana.

4.1.4 Toinen tapaaminen

Toinen tapaaminen oli 18.12 Rutosen pajalla. (Kuva 22.) Otin mukaan edellisen tapaamisen kaksi valittua luonnosta, kuvamateriaalia sekä uudet vesivärimaalaukset. Tein uudenlaisia vesiväri- ja lyi-kynäluonnoksia sisällyttäen pyöreää muotoa testimielessä. (Kuva 23.) Pyöreän muodon toivon herättävän taivaankannen muotoa mieleen katsojalle, mikäli taivaankansi on tuttu asia katsojalle.

Kuva 22. Toinen tapaaminen ja kuvien läpikäynti (Kuhmonen, 2017.)

Kuva 23. Lyijykynäluonnoksia. Pyöreän muodon sisällä, joissa haetaan korpille erilaisia sijainteja kuvassa (Kuhmonen, 2018.)

Kuva 24. Toisella tapaamisella esitellyt maalaukset (Kuhmonen, 2017.)

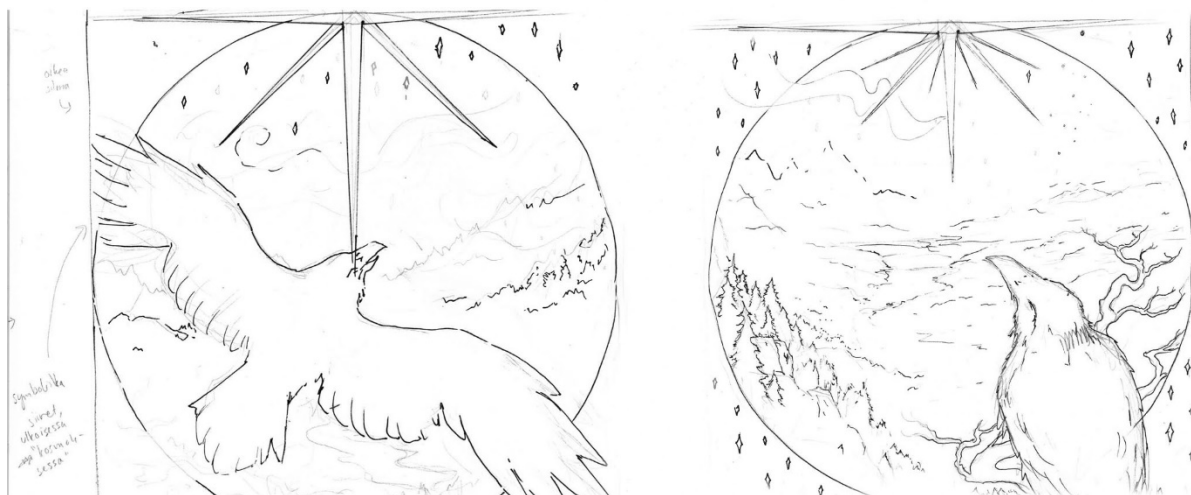
Esitellyistä kuvista kaksi ylintä esittää edelleen elämänlankaa kutovaa korppia kevyin variaatioin (Kuva 24.) Alhaalla vasemmalla korostin maan litteyttä ja tarinan tähtikupua, jonka päällä korppi liittää, kuvan tähtikupu ja muoto muistuttavat lumisadepallo koriste-esinettä tahattomasti. Olin jatkanut silti nauhateemaa, vaikka siitä olisi pitänyt jo luopua, mutta kuvien ideana ovat vaihtuvat erilaiset väriprofiilit ja korpin sijainti kuvassa sekä ympyrän sisällä. Ympyrän ulkopuolta en ollut vielä ajatellut tässä vaiheessa.

Kuva 25. Alhaalla oikealla oleva kuva menee jatkokehitykseen (Kuhmonen, 2018.)

Rutonen halusi minun jatkokehittävän edelleen kuvia. Kuvassa saa olla ympyrämäisyyttä ja hän piti mielenkiintoisena iirismäistä kuvaa, jossa pohjantähti ja taivaankansi ovat kuvan keskellä ja metsä ympäröi ympyrän sisäkehää (Kuva 25.)

4.1.5 Kolmas tapaaminen

Kuva 26. Mustekynä + lyijykynäpiirroksat kovasta tähden valosta -terävä muoto (Kuhmonen, 2018.)

4.1.6 Kolmannella tapaamisella esitetyt kuvamateriaalit

Kolmannella kerralla olin jättänyt kaikki elämänlankaan suoraan viittaavat merkit pois. Sen sijaan rakensin luonnoksia korostaen tähteä ja maailmanpatsasta eri tavoin, esimerkiksi kova säde. Terävät muodot saatettiin kokea väkivaltaisena, varsinkin jos säde osuisi korppiin (kuva 26.) Eräässä luonnoksessa hain symbolista arvoa sille, että säde osuu korpin silmään, mieluiten vielä sokeaan puoleen, alleviivaten sitä, että korpilta puuttuu toinen silmä. Ohjaava opettaja Sirpa Miettinen (2018-02-

05) painotti, että tuntemattoman silmissä tarinan kuva saattaisi olla väkivaltainen, vaikutelma tulee, kun terävä muoto lävistää orgaanisen muodon. Ympyrämainen muoto on edelleen läsnä, jonka ulkokehällä alkaa kosmos ja tähdistöt. Korpin sijaintia hahmottelin lyijykynällä pieniin malleihin, mutta piirsin erilaisimmat vaihtoehdot isompiin kuviin mustekynällä ja osan väritin vesivärein.

Koetin rikkoa ympyrän muotoa myös niin, että kosmos valuisi myös ympyrän sisälle hävittäen kovaa ympyrän muotoa (kuva 27, vasen alarivi.) Kuva voisi olla mielenkiintoisen näköinen myös tällaisella haetulla rikkonaisuudella. Ympyrän muoto näkyisi näin vain pienessä osassa kuvaa.

Kuva 27. Jatkoehditetyt akvarellit kolmannella tapaamiskerralla (Kuhmonen, 2018.)

Olin tehnyt kaksi versiota toisella kerralla valikoituneesta jatkoehditettävästä kuvasta (Kuva 27, ylä-rivi). Ensimmäisessä kuvassa ympyrän ulkokehällä oli niin sanottu kallio- ja luolamaalaus ihmisiä, puita sekä eläimiä kuvaamassa eläviä maailmaa. Vierekkäisen luonnoksen kuvassa taas korppi oli siirtynyt keskeltä pohjantähden luota kuvan ympyrän ulkoreunoille oksien päälle valvomaan maailmaa. Alarivin luonnoksissa toin vasempaan kuvan rikkonaista ympyrän muotoa, ja ensimmäiseltä tapaamiskerralta jatkoehditettävän tutun korpin asennon harmonisen sinivoittoiseen värimaailmaan. Oikeanpuoleinen kuva oli niin sanottu villikortti, jonka tein uutena ideana mitä tulee värimaailmaan, jossa on vahva ja värikontrastinen punakeltasinenvärimaailma. Molemmista kuvissa korppi istuu kuitenkin oksalla, joka voi viitata osaltaan yleisellä tasolla maailmanpuuhun (kuva 27.)

Kuva 28. Jatkokehittävät kaksi maalausluonnosta (Kuhmonen, 2018.)

Molemmat luonnokset kuvasivat asiakkaan mielestä hyvin korun tarinaa sekä korun lähtökohtia ja se oli yhteneväinen korun tarinan kanssa. Tarjouduin maalaamaan molemmat, sillä Rutonen ei osannut päättää sillä hetkellä parempaa vaihtoehtoa. Itseäkin kiinnosti molempien teko loppuun saakka.

4.1.7 Korppi, joka katselee punaisen hehkuvaa tähteä.

Tein jo aikaisemmin samankaltaisia luonnoksia, mutta enemmän sinisävyisessä värimaailmassa. Esi- tin Rutoselle värimuunnoksen, jossa öisellä taivaalla paistaa punakeltahehkuinen pohjantähti, värit luovat kontrastia kuvalle eri tavalla ja kuvasta tulee mielenkiintoisempi katsoa. Kuvassa minulle ja tarinalle uskollisesti oli tärkeää, että korpin siivet suojelevat pallon sisällä olevaa maailmaa ja sen valtavat siivet ulottuvat kosmiseen ympäristöön. Tämä erottaisi korpin tavallisesta korppilinnusta, sillä kuvasta ei käy esille välttämättä korpin koko, sillä lähellä oleva vertauskohde puuttuu.

4.1.8 Maalaus, joka muistuttaa ensivilkaisulta silmän iiristä.

Maalauksen keskellä on pohjantähti, jota ympäröi tähdet, pari tähtikuviota sekä värikkään taivaan- kannen reunoja kehystää metsikkö. Sijoitin korpin tähän kuvaan tähtien taakse liittämään, sillä korppi on metafyyminen olento tässä yhteydessä, ja sillä on yhteys tuonpuoleiseen sekä kosmukseen. Korppi liittää ja katselee maailmaa taivaankannen yläpuolelta. Kuvan reunoille liitin maanläheisiä ja sinisiä sävyjä kuvaamaan ihmisen ja elävän maailman arkea, kuvastaen samalla symbolisesti vuo- den kiertoa.

4.2 Maalaustyö Oculus Noctis – kuvitus Elämänliekin Vartija- korumallistolle

Maalauksen työnimenä käytän Oculus Noctis – nimeä, joka tarkoittaa yön silmää. Työn nimi tukee taustalla olevaa tarinaa, jossa korpin silmä on pohjantähtenä taivaalla. Tässä alaotsikossa kerron maalauksen työvaiheista sekä avaan tekemiäni pohdinta ja päätöksiä liittyen kuvan symboliikkaan.

4.2.1 Työn aloitus

Käytin töissäni Archesin karkeaa lumpppupaperia ja pingotin paperin märkänä alustaan. Tämä toimenpide estää paperin myöhemmän ryppyntymisen työn edetessä. Pingotuksen jälkeen maalaus-pohjan mitat tarkistetaan ja jos mitat eivät täsmää, luon uuden kehyksen kuvalle maalarinteipin avulla. Seuraavaksi aloin luonnostella kuvaa hennosti lyjykynällä mielessäpitäen ja merkiten toivotut mittasuhteet maalauksen sisällölle.

Enemmän huomiota käytin korpin asennon luomiseen. Tarvitsin paljon referenssikuvia, joiden pohjalta aloin luoda korpin asentoa. Tämä työvaihe oli tärkeä, sillä korpin asento kuvissa, joita esittelin Rutoselle, oli oma nopea luonnos, eikä sitä suinkaan ole piirretty minkään olemassa olevan kuvan pohjalta.

Kuvakollaasi 1. Korpin anatomia & valonheijastus sulista. Koostin Oculus Noctis - kortin korpin asennon viidestä eri korpin referenssikuvasta (Kuhmonen, 2018.)

Asennon luonnostelun avuksi keräsin lähinnä mielikuvaa olevia korpin referenssikuvia. (Kuvakollaasi 1.) Korpin asento olisi korun tarinaa tukeva, jos korppi istuisi oksalla (mikä viittaa myös maailmanpuuhun), mutta samaan aikaan jotenkin elävämpi kuin vain istuen. Halusin tuoda siivet erityisesti esille; kenties korppi voisi olla lentoon lähdessä, valmistautumassa uudelle lennolle, kirjaamaan maailman eloa ylös. Tavoitteeni on saada kuvaan elävyyttä, tunnelman, että jotain tapahtuu kuvassa.

4.2.2 Paperinukkemallit taustaa vasten

Luonnostellessa korppia olin hieman epävarma korpin koosta suhteessa muuhun ympäristöön, joten piirsin paperille luonnoksia jatkokelpoisista luonnollisista korpin asennoista ja leikkasin paperin irti sekä sovitin syntynyttä paperinukkea muuhun ympäristöön. Käyttämäni akvarellipaperi tahriintuu herkästi lyijykynän grafiitista, joten en halunnut luonnostella suoraan paperiin testatakseni pieniä asentomuutoksia.

4.2.3 Korpin pään asento ja vanhan korpin kurkkusulat

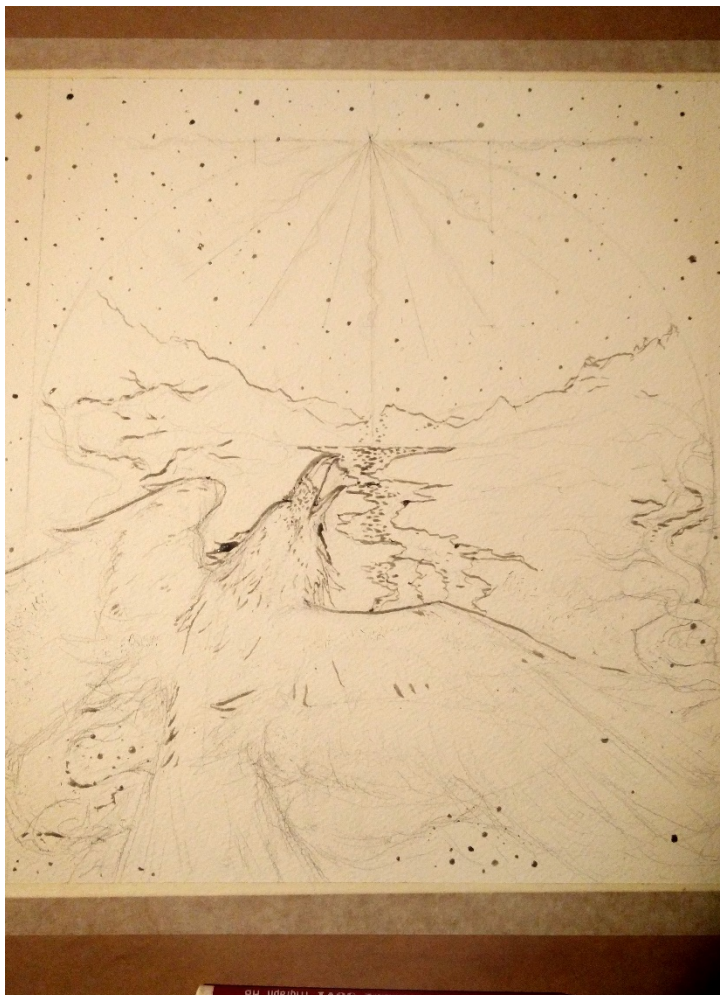
Alun perin korpin pään asento oli kohti taustan suota/vesistöä niin, että korppi vartioisi hiljaa, ilman kummempia eleitä maailmaa, ehkäpä hieman salassa. Myös tässä asetelmassa olisi erikoista se, että katsoja näkee korpin selän. Tunnelma oli kyseisessä luonnoksessa sellainen, missä vakooja vakoilee vakoojaa, mikä vie hieman arvokkuutta korpilta. Muutin kuitenkin asetelmaa sen takia, että halusin korostaa korpin olevan jotain suurempaa. Tarinan korppi on vanha, varmasti iänikuinen, metafyyminen olento, mutta edelleen kuvattuna vain korpina. Vanhoille korpeille tulee iänmyötä majesteettisempi olemus, kurkun sulkapeite muuttuu melkein sulista muodostuvaksi parraksi ja suuren nokan päälle tulee myös enemmän mustaa höyhentä. Puhumattakaan vanhan korpin hohtavasta sulkapuvusta, mitä ei ole nuoremmilla korpeilla. (Kuva 29.)

Kuva 29. Common Raven (Tom E. Morris, 2009.)

Mutta edellä mainittu kurkun sulkapeite näkyvy hyvin nokan osoittaessa horisonttiin tai siitä ylemmäs korpin ollessa maassa. Hakemani asento oli aika erikoisen oloinen kyseisellä hetkellä, siivet levitettyinä, raakkuen pohjantähdelle ja vielä mustat jalat maailmanpuun oksan päällä. Asennon luonnostelu vei paljon aikaa luonnostella sellaiseksi, ettei se näytä liian epäluonnolliselle.

Kuva 30. Kuvan luonnostelu lyijykynällä, sekä lateksin käyttö tehokeinona (Kuhmonen, 2018-03.)

Luonnosteltelin kuvaa lyijykynällä, sekä aloitin jo suojaamaan lateksilla vaaleiksi jääviä kohtia. Asento on vielä muuttuva, sulkien yksityiskohdat piirtämättä. (Kuva 30.) Taustalle olen suunnitellut vähäpuista ja risukkoista suomaisemaa ja vesistöjä, mitä on ollut entisaikojen Suomessa monin verroin enemmän nykypäivään verrattuna. Veden linjan sijoitin ympyrän keskikohdan seutuihin.

Kuva 31. Taivaan maalaus hehkuvien värein (Kuhmonen, 2018-03.)

Jatkokehiteltävän luonnoksen kuvan tavoin värimaailma on runsas ja tulisesti leiskuva pohjantähti hohtaa kuumia sävyjä myös alla olevaan suovesistöön, sekä myös myöhemmin ilmestyvään suon pieniin hohtaviin vesikohtiin. (Kuva 31.) Oksan osat ja korpin kiiltävä puku hekkuvat myös tähden tuomaa dramaattista valoa. Oksan sivuilla oleva kosmos on sen sijaan rauhallisemman sävyinen tarkoituksella, ja myös valööriasteiltaan valoisampi ja seesteisempi. Tarkoitus on luoda kontrastia kuvaan, jottei kuvasta tule liian väreillä kyllästetty.

Kuvan yläpuolella oleva kosmos on taas tumma, violetin sävyinen tähden läheisyydessä. Värien epätasaisuus on aiheutettu lisäämällä merisuolaa märkään paperiin, jossa on peiteväriä, jolloin suolarae imee itseensä nestettä ja väriä pois. Tämä on tehty tarkoituksella, tuomaan galaksimaisia tai tähtisumumaisia värialueita kuvaan. Paperiin lisätty lateksi näkyy tummanharmaina kohtina taulussa ja lateksi suojaa paperia peiteväreiltä. Lateksi irroitetaan paperin kuivuttua täysin varovaisesti varoen, jolloin lateksin alta paljastuu puhdasta paperia.

Kuva 32. Korpin sulkien epäsuhta ja sen korjaus (Kuhmonen, 2018-03.)

Ymmärsin vasta maalatessa, että luonnostelemani korpin sulat eivät näyttäneet loogiselta silmiin, joten korjasin tuntemillani tavoilla työstä pigmenttiä pois. (Kuva 32.) Käytin karkeahkoa akryylisivelintä ja puhdasta vettä liottamaan pigmenttiä pois väärästä kohdin ja poistamalla veden talouspaperilla. Mietin tällöin, että työhön jää jälki, joten joudun käyttämään kuvanmuokkausta avuksi tässä tapauksessa. Valmiit fyysiset maalaukset jäävät kuitenkin itselleni, eikä asiakkaalle.

Tässä vaiheessa otin myös puhtaan valkoista guassia käyttöön. Jotkin tietyt kohdat maalauksesta olivat menettäneet valkoisen paperin hohteen, joten korjasin asian pienellä määrällä valkoista peittävää guassia. Esimerkiksi pohjantähdessä oli lyijykynätahroja ja väriroisketahroja, jotka korjaantuivat hyvin guassilla. Toki guassin peittävyys näkyy myös kiillottomuutena, mutta valokuvatessa sopivassa valaistuksessa sitä ei pitäisi huomata.

4.2.4 Neljäs tapaaminen

Neljännellä tapaamiskerralla olin tuonut kaikki kuusi maalausta eri aiheista Rutoselle näytille ennen viimeistelyjä. Rutonen näki Oculus Noctiksen samassa vaiheessa mitä se on kuvassa 32. Otin tuolloin puheeksi korpin silmät. Koska korun korpinkallosta puuttuu toinen silmä maalauksessa, mietimme yhdessä Rutosen kanssa, että näkykö maalauksen korpin silmä vai onko paikalla arpi vai peräti silmäkuoppa. Arpi saattaisi olla hieman karun näköinen sellaisen katsojan silmissä, joka ei tunne tarinaa. Mutta toisaalta, jos kuvassa näkyy musta kiiltävä silmä, tarkoittaa se kuvassa sitä, että korppi katsoo kuvan taustaa sokealla puolellaan ja samalla toinen silmä silmäilee maailmankannen toista

puolta. Rutonen päätyi arpivaihtoehtoon, vaikkakin siinä on omat riskinsä, miltä arpi näyttää ensisilmäyksellä uudelle katsojalle.

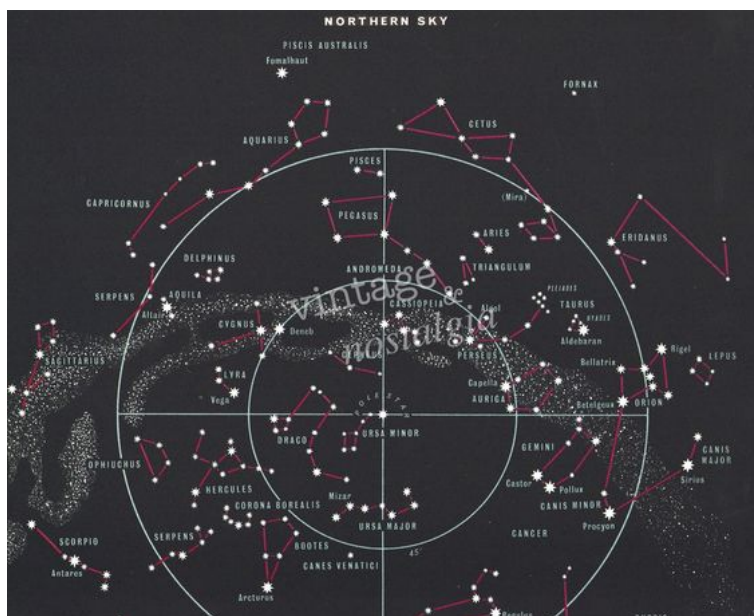
Kuva 33. Valmiiksi maalattu työ ilman kuvan muokkauksia (Kuhmonen, 2018-04.)

Valmis työ valokuvattiin Savonian studiolla. (Kuva 33.) Tämän jälkeen tein kuvan esisäädöt ja värisäädöt Photoshopissa, sekä korjasin muutamia likaantuneita kohtia pois, jonka jälkeen kuvat toimitettiin Tiff-muodossa asiakkaalle.

4.3 Maalaustyö Iris Polaris – kuvitus Elämänliekin Vartija- korumallistolle

Iris Polaris nimi tulee suoraan kuvan kertomasta kuvakielestä, alkuperäisessä luonnoksessa on vahvasti silmää muistuttava muoto, sekä värikäs kenties revontulien valaisema taivas, jonka keskellä on kirkas pohjantähti. Maalaustyö etenee esivalmisteluista luonnosteluun käyttäen pohjana teokseen valittua luonnosta ja rakentaen kuvaa loogisesti eteenpäin.

Kuten aikaisemmassa työssä, aloitin työn ensin pingottamalla lumpupaperin alustaan kiinni märkänä ja liimapaperin avulla. Tämän jälkeen mittasin mittasuhteet tarkoin ja rajasin maalarinteipillä kuvan oikeisiin mittoihin. Elämän Liekin Vartijan iirismäinen version tekeminen oli huomattavasti vähätöisempi kuin se jossa on suuri korppi ja suuri tähti. Pelkäsin, että metsän ympäröimä taivaskuva ei ole tarpeeksi mielenkiintoinen, joten ajattelin lisätä taivaalle tavallisten pikkutähtien lisäksi tähtikuvioita kuten Kassiopeian, osan Kefeusta, lohikäärmeen sekä tietenkin pienen karhun. Erotukseksi muista tähtistä, lisäsin tähdistöjen tähdille neljä sakaraa, jotka osoittavat pohjantähteä kohti. Tähtikuvioille käytin referenssimateriaalina tähtikarttapiirrosta, jossa pohjantähti on keskellä ja taustalla näkyy linnunrataa. (Kuva 34.)

Kuva 34. Vintage Astronomy STAR map star chart star constellation, night sky, zodiac Northern sky (theStoryOfVintage, 2013.)

Lyijykynäluonnostelun jälkeen korvasin osan lyijykynäjäljistä suoraan lateksilla, jota piirsin vanhanakaisella mustekynällä paperille. Kastoin kynän pään lateksiin ja taipuisalla metallipäällä sai tarkasti piirrettyä lateksia paperille.

Mukailin jatkoon menneen luonnoksen värimaisemaa melko tarkasti samanlaiseksi järjestystä myöten. Maalasin ensimmäiset kerrokset peiteväriä hailakasti maalauksen reunoille, joten jouduin myöhemmin maalaamaan päälle uusia kerroksia. Metsää maalasin kirkkain haalein sävyin, sillä lisään päälle aina uusia kerroksia tummuutta ja korostuskohtiin jätän lateksia esittämään puustoa.

Kuva 35. Maalauksen sisäkehys maalattu, seuraavaksi korpin sijainnin määrittäminen taivaalla paperimallin avulla (Kuhmonen, 2018-02.)

Taivaalle tulevan korpin siluetin sijoitin lähelle tähteä ja ajatuksena tässä on myös se, että korppi liittää tähden yläpuolella korun tarinan mukaisesti. Hain korpin asentoa kuvassa niin, että korppi näyttää silmälle miellyttävälle riippumatta siitä, miten päin kuvaa katsotaan. (Kuva 35.) Maalausvaiheessa aion liu'uttaa korpin sävyjä tummemmaksi mitä kauempana korppi on tähdestä. Korppi on kuitenkin musta, mutta en halunnut korpin tummuuden dominoivan kuvaa. Alkuperäisessä luonnoksessa korppi oli jätetty vaaleaksi, mutta siitä ei välttämättä selviä, että lintu olisi korppi. Koska jatko-kehittävää iirismäinen luonnos oli jo pitkälle viety, käytin luonnosta koko ajan mallina tehdessäni maalausta. (Kuva 36.)

Kuva 36. Luonnos mallina valmistuvalle maalaukselle (Kuhmonen, 2018-03.)

4.3.1

Neljäs tapaaminen – keskeneräisen kuvan esittely Rutoselle

Neljäs tapaaminen oli 3.4.2018 ja esittelin Iris Polariksen melko valmiina (kuva 37.) Kuvasta puuttui enää ympärillä olevat kalliomaalausmaiset kuvat, sekä yksityiskohtien viimeistely. Kuvan ympärystä ei tullut täysin pyöreää, mutta asia ei haitannut Rutosta. Omalla tavallaan epäsymmetrisyys oli ihan ymmärrettävää kuvassa, jossa on paljon orgaanisia muotoja ja ympyrän vähemmän tasaisen pyöreä muoto tuo mielenkiintoa kuvaan. Ulkokehän muoto on samalla maanpinta, eikä maanpinta ole kovinkaan tasainen.

Kuva 37. Lateksin irroitus metsää kuvastavalta alueelta. (Kuhmonen, 2018-04.)

4.3.2 Kuvan viimeistely ja ulkokehän kalliomaalausmaiset hahmot

Metsän ulkokehän tikku-ukoilla, tai pikemminkin luolamaalaismaisilla hahmoilla, on oma symbolinen sanomansa kuvassa. Kuva toimii kokonaisuudessaan niin, että ympyrän ulkopuolen piirrokset esittävät elävistä kansaa ja värit symboloivat vuodenaikoja, jolloin ympyrän ulkokehä kertoo elämän tarinaa tai lankaa, sitä mitä vartija tarinan mukaan kirjoo elämänkuteeseen. Suomesta löydetyt kalliomaalaukset ovat melko yksinkertaisia ja tikku-ukkomaisia, kuten Uittosalmelta löytyvässä kalliomaalauksessa (kuva 38) tai Ristiinasta löytyvän Nainen kalliomaalauksesta (kuva 39) näkee.

Kuva 38. Yhdellä viivalla maalattu hirvi
Stick-figure elk
(Uittamonsalmi II, Ristiina) (Ismoluukkonen.net 2018)

Kuva 39. Nainen Woman (Astuvansalmi, Ristiina) (Ismoluukkonen.net 2018)

Ristiinan suunnalta löytyvästä seinämaalauksesta, jossa on kuvattu tikku-ukkomaisen tyyllitellysti naista. Myös eläimiä esittävät kuvat kuten Kouvolan tupavuoren kalliomaalauksen hirvi ja ihminen ovat samantyyllisesti tyylliteltyjä.

Kuva 40. Rengas, pystylinjoja ja erikoinen ihminen
Circle, vertical lines and a strange human figure
(Uittovuori, Laukaa) (ismoluukkonen.net 2018)

Laukaalta löytyy myös pehmeämpi-linjaisia ihmistä esittäviä piirroksia ja abstrakteja piirroksia, joiden merkitys on epäselvä. Näiden kuvien (kuvat 38-40) perusteella piirsin ensin lyjykynällä erilaisia luonnostelmia ihmisistä. Tutustuin myöhemmin entisaikaiseen vuodenvuoroon, ennen kuin aloitin tikkuukkojen ja vuoden kierron tapahtumien lisäämisen varsinaiseen kuvaan.

Kuva 41 Keminsaaresalmen noitarumpu (Pulkkinen Suomalainen kansalaisusko, 2014, 37.)

Saamelaiden maailma oli ennen jakautunut kolmeen osaan. Alinen, maanpäällinen ja maan yläpuolinen osuus ilmentävät ylämaailman kolmikerroksellisuutta. Kolmikulttuuri on kuitenkin laajemmalti tuttu piirre yleisurallaisessa maailmanuskossa. Myös saamelaisissa noitarummuissa on käytetty simplistisiä, mutta selkeästi saamelaiskulttuuriksi tunnistettavia merkintöjä. Kuitenkin saame-

laisten omaperäisiä ja hienoja kuvia en halunnut lainata teokseen sellaisenaan, sillä kunnioitan Suomessa vähemmistönä elävän kansan kulttuuria. Käytin kuvaa silti referenssinä siitä, että miten paljon erilaista variaatiota kortin ympyrässä voisi olla. (Kuva 41.)

Tutustumieni luolamaalausten innoittama piirsin löyhästi vuodenvuorokierroon liittyen tyyliteltyjä hahmoja maalauksen ulkokehälle. Sijoitin tähtisäteitä syksylle ja keskitalveen, lintujen pois- ja paluumuutot sekä muunmuassa juhannuskokon keskikesän seutuun. Puustoa on käytetty paljon täyttämään kehää. (Kuva 42.)

Kuva 42. Valmis kuva ennen kuvan muokkauksia (Kuhmonen, 2018-04.)

5 PÄÄTÄNTÄ

JRD:n brändi, jossa on paljon luontoon liittyviä kuvamateriaaleja ja korujen aiheetkin ovat monesti luontolähtöisiä, niin tämänkaltaiselle lifestylekoruyritykselle osin luontoaiheet kortit ovat aivan loistavia. Korteissa on paljon yksityiskohtia, joihin katsoja voi jäädä jopa haaveilemaan. Myös Rutosen brändissä on keskeistä ihmiset korujen käyttäjänä ja korujen kulttuurihistoria, joten luonto, tapaamiset ihmisen sekä luonnon välillä, ja siihen liitetyt suomalaiset myytit, ovat luontevia aiheita korteissa.

Työstin Elämänliekin vartijan -malliston korttien lisäksi myös neljää muuta aihetta. Kaikilla neljällä muulla aiheella prosessit olivat samankaltaisia Elämänliekin vartija -korttien kanssa. Esittelen neljä muuta aihetta lyhyesti lopullisine kuvineen, jonka jälkeen löydät Elämänliekin vartija -korumalliston molemmat postikorttikuvitukset ja niihin liittyvät pohdinnat niiden onnistumisesta.

5.1 Muut Jenni Rutoselle tuotetut kuvitukset

Mummolan pitsi- korumalliston pohjalta suunniteltuun korttiin tuli kesäinen ja arkinen tunnelmakuva mummosta ja lapsesta keinussa. Kuvan keskiössä on mummolan pitsiliinoja vahvassa vastavalossa ja pienellä tarkastetulla selviää, että pyykit on laitettu tovi sitten kuivumaan. Kuvan tarkoitus on luoda lämmin ja kaunis tunnelma arkiseen hetkeen. Kuvan henkilöt ovat tietenkin kuvassa oleva isoäiti ja hänen kanssaan kahvihetkeä viettävä nuori tyttö, johon toivon katsojan (korun saajan) samaistuvan. (Kuva 43.)

Kuva 43. Kahvihetki pyykkipäivänä, kortti Mummolan pitsi -korumallistolle (Kuhmonen, 2018-04.)

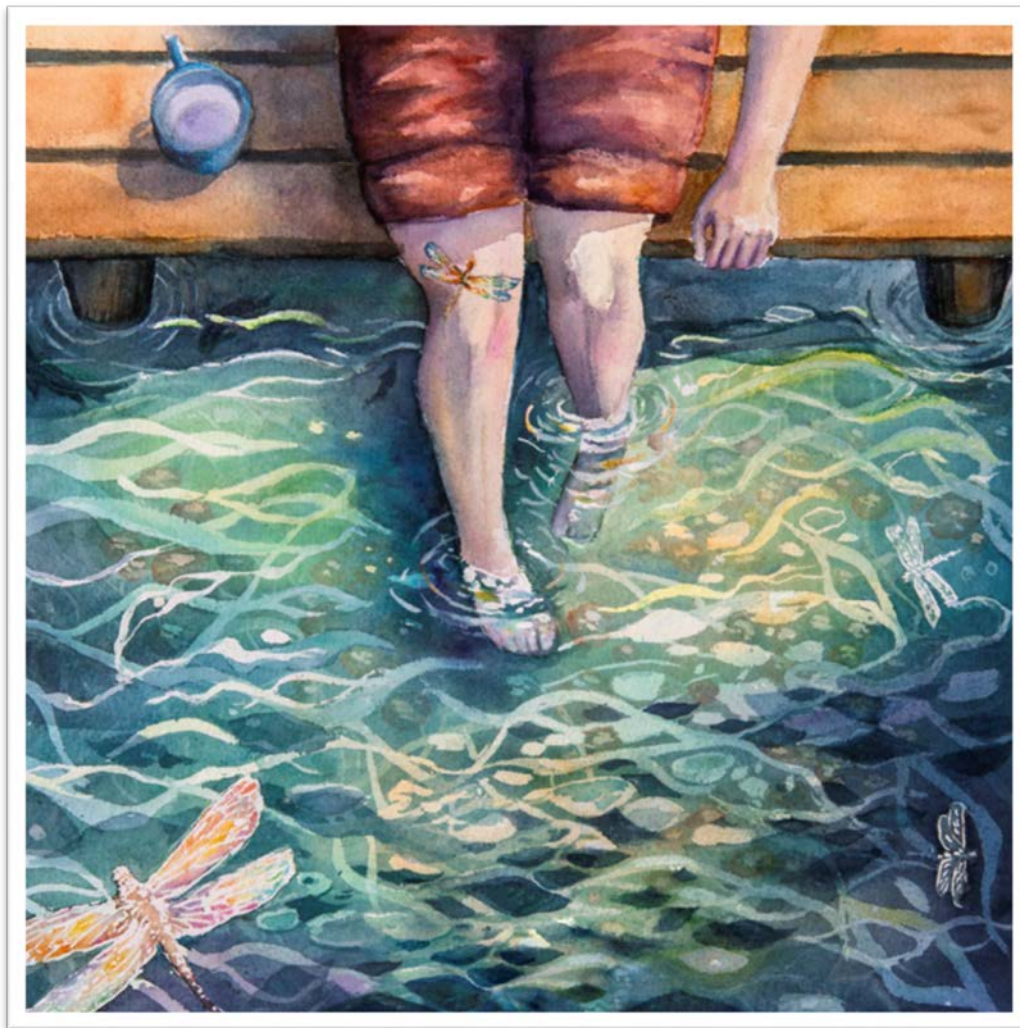
Seuraavaksi esittelen Kesän siivekkäälle tehdyn kortin, työnimellä Unisiipi. Unisiivellä on monia erilaisia siipiä päällekkäin symboloimassa sitä, että Kesän siivekäs -korun mallin on ikään kuin kaikkien perhosten äiti, se ei ole yksittäisen perhosen pohjalta luotu koru, vaan se on perhosen arkkityyppi, jossa on kenties viittauksia muistakin perhosista.

Unisiiven siivet ovat yhdistelmä värikkäitä, ja symmetrisiä sekä epäsymmetrisiä siipiä.

Kuva 44. Unisiipi, kortti Kesän siivekäs- korumallistolle (Kuhmonen, 2018.)

Ujo Korento- malliston postikortti sijoittuu omiin lapsuusmuistoihin. (kuva 45.) Tein Rutoselle paljon erilaisia luonnoksia Ujon korento korttiin ja lopulta valittiinkin luonnos, joka pohjautui minun omaan muistooni. Minulla oli muisto, jossa olen nuorena tyttönä laiturin nokassa ja katsellen veden liplatusta kesäisenä iltapäivänä ja säikähdin silloin erikoista kohtaamista sudenkorento- korento kanssa. Sudenkorento laskeutui jalkapöydälle ja myöhemmin uudelleen polvelle. Tietenkin lapsena koettu hetki oli jopa hieman pelottava ensin, mutta rauhoituttuani muisto jäi aika nättinä kuvana mieleeni. Kuvassa oleva selfie- kuvakulma tulee itseasiassa myös samasta muistosta. Halusin kuvata hetken tuolloin kertakäyttökameralla, jonka olin saanut samana kesänä lahjaksi, mutta kun yritin ottaa kameraa esille, sudenkorento säikähti pois.

Kuva 45. Muisto kesän kohtaamisesta. Kortti Ujo korento- korumallistolle (Kuhmonen, 2018.)

Juuret- korumallistolle tekemäni kuvitus (kuva 46.) myötäilee Juuret -korusarjan tarinaa, jossa nivotaan yhteen puun hienoa symboliikkaa ja elämäntarinaa. Kuvituksessa on luonnollisesti paljon puustoa ja kesäisen kasvavaa ja kukoistavaa luontoa tuoden samalla korun geometrisen orgaanista muotokieltä esille kasvillisuudessa. Kuvan sisemmän maiseman luonnossa pyrin tuomaan elävän liikuvaa ja tuulista tunnelmaa, sillä ulkokehän paikallaan jöröttävät puut sitovat kuvaa satukirjamaisesti tunnelmaa paikoilleen. Kuvan nainen oli alusta lähtien luonnonhenkimäinen olento (punosmainen juurakkomekko ja puuhun liukuvat lehtimäiset hiukset). Hahmo on ajateltu ja suunniteltu katsojalle toivon mukaan samaistuttavaksi hahmoksi. Näin jälkikäteen ajateltuna hahmo olisi voinut olla hieman pienemmässä asemassa kuvassa ja kenties hieman ujompi, jota ei heti olisi huomannut kuvasta.

Kuva 46. Varhaiskesän tuulet (Kuhmonen, 2018.)

5.2 Elämänliekin vartija – malliston viimeistellyt kuvitukset

Elämänliekin Vartija -korusarjan aihe on erilainen ja kovempi ilmeeltään muihin koruihin verrattuna, kuuluuhan Elämänliekin vartija Myytit – korukategoriaan. Tätä korusarjaa tehty Oculus Noctis- kuvitus on aika kovan ja näyttävän näköinen. Värit ovat vahvoja, joka tuo kontrastia kuvalle ja tunnelma on jopa tuomiomainen. Kuitenkin kuvan keskellä on tähtitaivas ja tähtiä, korppi sekä metsää. Mielestäni kummatkin Elämänliekin vartija -kortit onnistuvat kertomaan kuvan tarinaa omalla tavallaan.

Kuva 47. Oculus Noctis, yön silmä (Kuhmonen, 2018-04.)

Tulisen tähden sisältävä Elämänliekin vartija -mallistolle tehdyssä kuvassa korppi on puun päällä ja katselee pallon sisällä olevaa maailmaa jota ympäröi kosmos. Tämä voidaan tulkita maailmanpuuksi. Taivaalla oleva punaista ja keltaista hohkavan tähden keskimmäisin sakara osuu kuvan vesistöön ja maahan, minkä toivon myös omalla tavalla symboloivan maailmanpuuta, jonka tappina on pohjan-tähti ja korun tarinan linnun toinen silmä (kuva 47.)

Kuvan värimaailma saattaa tuoda katsojalle maailmanloppumaisia tunnelmia, mutta itse olen tarkoittanut kuvan värimaailman alun perin tuovan lähinnä kontrastia ja särmää kuvalle. Kuvan punaiset ja keltaisen dramaattiset sävyt yömaisemassa voidaan nähdä myös taivaallisena tähden syntymänä, sillä kuvassa olevan korpin silmän paikalla on vain tuore arpi. Punaiset maalliset sävyt ilmentävät uhrausta ja syntymää. Olen aikaisemminkin valikoinut tiettyjä sävyjä luonnoksiin sekä kuviin, ja vasta myöhemmin olen ymmärtävän niiden takana olevan merkityksen. Työtä tehdessä kuitenkin Rutonen valitsi juuri nämä sävyt sisältävän luonnoksen lopulliseen maalaustyöhön.

Korun ilme on melko erikoinen; se on kallo, jolta puuttuu silmä, ja sitä todennäköisesti ostaa ihminen, joka pitää kallon muodosta, mitä se edustaa tai symboloi. Kortin hieno, mutta kevyesti karu graafinen ilme tukee mielestäni Elämänliekin vartija -korujen muotokieltä, sekä tarinaa.

Toinen Elämänliekin vartija –koruille tuleva kortti on iirismäinen ja värillisesti hillitympi. (Kuva 48.) Tunnelma on myyttinen ja tämän kuvan erikoisuus on iirismäinen rakenne, joka luo katsojalleen omalla tavallaan joko kevyesti ahdistavan tai intensiivisen tunnelman. Kuvan keskellä on tähtitaivas ja tähtiä, korppi ja metsää, jotka edustavat luontoa, sekä kuvan reunoilla näkee ihmisten kulttuuria, joka on kuvattu vuoden- ja luonnonkiertona, kevyesti mukaillen suomesta löytyvien kallio- ja luola-maalauksen mukaisesti. Koin onnistuvani tarinan kerronnassa, mutta kuvallisen ilmaisun puolesta teos on ehkä liian levoton silmälle, sillä kuvassa tapahtuu paljon, ja olisin halunnut jälkikäteen kutsua esimerkiksi korpin kokoa ja himmentää hieman ulkokaarella olevia kalliomaalausmaisia hahmoja sekä harventaa puustoa. Ajankäytöllisesti olisin voinut käyttää enemmän aikaa reunuksen suunnitteluun, sillä teos oli yksi viimeisimpiä maalauksia, joita viimeistelin tiukahkolla aikataululla Rutoselle.

Kuva 48. Iris polaris (Kuhmonen, 2018-04.)

5.3 Tavoitteiden toteutuminen ja palaute

Oma henkilökohtainen tavoite oli tehdä korun tarinaa symbolisesti tai selkeästi ilmaisevat kortit, jotka ovat toteutettu kuunnellen asiakkaan toiveita ja ajatuksia. Halusin myös, että tekemäni jälki on tarpeeksi hyvää, että voin seistä myöhemmin tekemieni töiden takana.

Projektina tämä on ollut mitä mainion oppimiskokemus. Pääsin kuulemaan asiakkaan toiveita ja koettamaan replikoimaan Rutosen ajatuksia korteista. Tietenkin lopulliset työt ovat aina tekijänsä näköisiä, ja niin kävi myös tämän projektin kanssa. Koska töitä oli projektissa kuusi kappaletta, ja jokaisella niistä oma kehityskaari ideoinnissa, niin jouduin ottamaan jonkin verran taiteellisia vapauksia tekovaiheessa, sillä tapaamisia oli kuitenkin vain viisi projektin tiimoilta. Jokaisen aiheen läpikäyntiin käytettiin juuri sen verran aikaa, kun oli tarve sillä hetkellä. Kaikkia kysymyksiä ei tullut aina tapaamisten yhteydessä mieleen, vaan osa saattoi syntyä vasta kun olin aloittanut tekemään varsinaista postikorttiin tulevaa kuvaa. Tämä jäi tietenkin harmittamaan myös jälkikäteen, sillä itsekritti- senä ihmisenä minulle jäi tunne, että en täyttänyt asiakkaan toiveita niin hyvin kuin olisin voinut. Rutonen kuitenkin oli todella tyytyväisen oloinen, kun kävimme läpi puolivalmiita teoksia ja myöhemmin valmiita digitaalisia kuvia.

Omasta mielestäni suoriuduin omista tavoitteistani hyvin, mutta olisin voinut käyttää viimeistelyyn vielä hieman lisää aikaa. Olen myös sitä mieltä, että sain tehtyä kiitettävästi symbolisia viitteitä Elämänliekin vartijan tarinaan, sekä sen taustalla oleviin muinaissuomalaisiin myyttisiin tarinoihin. Projekti tulee vielä jatkumaan opinnäytetyön ja valmistumisen jälkeen, eli jatkan korttien suunnittelua vielä julkaisemattomalle Jenni Rutonen Designin korumallistolle tulevana kesänä.

Jenni Rutosen antama palaute

Ja lisäksi, haluaisin myös vapaata palautetta postikorttiprojektista ja työskentelystä sekä lopputuloksista:

Elinan kanssa työskentely sujui hyvin, hän on hyvin lahjakas visuaalisesti ja loihtii ihania kuvituksia. Oli helppo työskennellä yhdessä. Olen hyvin tyytyväinen kuvituksiin ja pian ne pääsevätkin painoon ja asiakkaille asti. Palavereilla oli aina uusia luonnoksia ja ideoita ja sieltä löydettiin hyvin sopivat mallit, mistä tehtiin sitten lopulliset kuvat. Oli hyvin varaa valita. Oikeastaan ainoa kritisoitava asia on se, että Elinan tulisi luottaa enemmän itseensä tekijänä, pelko pois, sinä osaat. Toki opiskelijalla saa olla vielä epävarmuuksia, mutta luota siihen, että pystyt ja onnistut, sillä sinä olet visuaalisesti tosi lahjakas. Uskalla olla hyvä, voit helposti myydä maalauksiasi ja niiden kuvallisia käyttöoikeuksia, nämä kuvat olisivat esimerkiksi kirjan kuvituksiin sopivia jo ihan sellaisenaan. Hienoa työtä. Usko itseesi niin muutkin uskovat."

Ystävällisin terveisin,

Jenni Rutonen

(Rutonen, 2018-05-3.)

Lähteet ja tuotetut aineistot:

- DESIGN WEEK KUOPIO, 2017. Jenni Rutosen esihaastattelu ennen tulevaa Design Week Kuopio – tapahtumaa. [nettijulkaisu] [Viitattu 2018-05-03] saatavilla: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=1899096123714392&id=1572600699697271
- JDR, 2017. Elämänliekin vartija [verkkojulkaisu] [viitattu 2018-04-27] saatavilla: <http://www.jennirutonen.com/category/19/elamanliekin-vartija>
- JDR, 2017. Juuret [verkkojulkaisu] [viitattu 2018-04-27] saatavilla: <http://www.jennirutonen.com/category/40/juuret>
- JDR, 2017. Kesän siivekäs [verkkojulkaisu] [viitattu 2018-04-27] saatavilla: <http://www.jennirutonen.com/category/2/kesan-siivekas>
- JDR, s.a. Muotoilija Jenni Rutonen [verkkojulkaisu] [viitattu 2018-04-27] saatavilla: <http://www.jennirutonen.com/page/5/>
- JDR, 2017. Mummolan pitsi [verkkojulkaisu] [viitattu 2018-04-27] saatavilla: <http://www.jennirutonen.com/category/17/mummolan-pitsi>
- JDR, 2017. Ujo korento [verkkojulkaisu] [viitattu 2018-04-27] saatavilla: <http://www.jennirutonen.com/category/13/ujo-korento>
- MIETTINEN, Sirpa 2018-02-05. Ohjaava opettaja. [Palauteskeskustelu] Kuopio: Savonia-ammattikorkeakoulu
- RUTONEN, Jenni 2018-05-03. Kysymyksiä liittyen oppariin [sähköpostiviesti]. Saatavilla: Tekijän omat kokoelmat
- SOUNIO, Lisa. 2010. Brändikäs. Talentum Media Oy. Kariston Kirjapaino Oy 2010 Hämeenlinna POHJOLA, Juha. 2003. Ilme, visuaalisen identiteetin johtaminen. Gummerus Kirjapaino Oy
- PULKKINEN, Risto 2014. Suomalainen kansanuskko: Shamaaneista saunatonnttuihin. Gaudeamus.
- RADIO KUOPIO 2016-05-13 Kahvilavieras: Jenni Rutonen [nettijulkaisu] [viitattu 2018-05-03] saatavilla: <http://www.radiokuopio.fi/uutiset/kahvilavieras-jenni-rutonen>
- RANTALA, Hannu 2013 Mikä on postikortti? [nettijulkaisu] saatavilla: <https://www.suomenpostikorttiyhdistys.fi/6>
- TAIVAANNAULA.ORG 2015 Vuodenkierto [nettijulkaisu] saatavilla: <http://www.taivaannaula.org/pe-rinne/kansanperinteen-pyhat/>
- VON HERTZEN, Pirjo. 2003. Brändi yritysmarkkinoinnissa. Economica. Talentum Media Oy
- YRITTÄJÄT.FI 14.04.2016 - 17:30 Muotoilija-kultaseppä Jenni Rutosesta Vuoden Nuori Yrittäjä [nettijulkaisu] [viitattu 2018-05-03] <https://www.yrittajat.fi/savon-yrittajat/kuopion-yrittajat/a/uutiset/515992-muotoilija-kultaseppa-jenni-rutosesta-vuoden-nuori-yrittaja>

Kuvaviittaukset

- Kuva 1 Akvarelli (Kuhmonen 2017) Tekijän Henkilökohtaiset kokoelmat
- Kuva 2 Milian- konseptin logo (Hytönen, Kuhmonen, Turkulainen, 2017)
- Kuva 3 Jennirutonen.com Logo, [viitattu 2018-4-25]
- Kuva 4 Jennirutonen.com [viitattu 2018-04-26] korufilosofia [digikuva] saatavilla: <http://www.jennirutonen.com/page/8/>
- kuva 5 Jennirutonen.com [viitattu 2018-04-26] manifesti [digikuva] saatavilla: <http://www.jennirutonen.com/page/9/>

- Kuva 6 Jennirutonen.com [viitattu 2018-04-26] Myytit, hetket ja muistot [digikuva] saatavilla: <http://www.jennirutonen.com>
- kuva 7 Kuhmonen, Elina 2018-04-26 postikorttiprojekti [digikuva] sijainti: Kuopio. Tekijän sähköiset kokoelmat
- Kuva 8 Jennirutonen.com [viitattu 2018-04-18] [digikuva] saatavilla: <http://www.jennirutonen.com/product/59/mummolan-pitsi--rannekoru>
- Kuva 9 Jennirutonen.com [viitattu 2018-4-18] Kesän siivekäs kääty [digikuva] Saatavilla <http://www.jennirutonen.com/product/6/kesan-siivekas--kaaty>
- kuva 10 Jennirutonen.com [viitattu 2018-4-18] Ujo korento kaulakoru [digikuva] Saatavilla <http://www.jennirutonen.com/product/41/ujo-korento--kaulakoru>
- Kuva 11 Jennirutonen.com [viitattu 2018-04-18] Juuret sarjan korvakorut L-koossa. [digikuva] saatavilla: <http://www.jennirutonen.com/product/93/juuret--koukkukorvakorut-l>
- Kuva 12 Jennirutonen.com com [viitattu 2018-4-18] Elämänliekin vartija [digikuva] Saatavilla: <http://www.jennirutonen.com/product/72/elamanliekin-vartija--kaulakoru-l>
- Kuva 13 Jennirutonen.com [viitattu 2018-04-26] Elämänliekin vartija nappikorvakorut [digikuva] <http://www.jennirutonen.com/product/81/elamanliekin-vartija--nappikorvakorut>
- Kuva 14 Durrant, Jessica. Let's Go See The Stars: s.a [printti] saatavilla https://www.etsy.com/listing/236219371/lets-go-see-the-stars-original?show_sold_out_detail=1 viitattu 2018-04-27
- kuva 15 Joyce, thisart2byours. Etsy. Northern Lights painting, acrylic on 9" x 12" canvas board, original acrylic painting, unframed office art, wall decor, cosmic sky night sky by ThisArtToBeYours on Etsy. S.a. Viitattu 2017-10-01 saatavilla <https://www.etsy.com/listing/225973898/>
- kuva 16 Marieta, Volha. Speed watercolor night sky [taideblogi] 2015-09-01. Viitattu 2018-04-27. Saatavissa: <http://antais.tumblr.com/post/128105777633/speed-watercolor-night-sky>
- Kuva 17 Jennirutonen.com Elämän liekin vartijan miesten kaulakoru 2017 viitattu 2018-04-19) saatavilla: <http://www.jennirutonen.com/product/72/elamanliekin-vartija--kaulakoru-l>
- Kuva 18 Jennirutonen.com 2018-04-18 naisten kaulakorut ja rannekoru [digikuva] saatavilla: <http://www.jennirutonen.com/product/75/elamanliekin-vartija--ranneketju>
- kuva 19 Kuhmonen, Elina 2017-10-30. Luonnoksia elämänlankaa kutovasta korpista ja oksistosta. Tekijän henkilökohtainen kokoelma. Sijainti: Kuopio
- Kuva 20 Kuhmonen, Elina 2017-10-30 Jatkokehittävä kuva elämänlangan kutoja. Tekijän henkilökohtainen kokoelma. Sijainti: Kuopio
- Kuva 21 Pulkkinen, Risto (2014). Kuparivuori, maailmanpatsas ja pohjantähti metsäsuomalaisen Kaisa Vilhaisen 1930-luvulla antamien tietojen pohjalta. Suomalainen kansalaisusko: shamaaneista saunatonttuihin. Gaudeamus 2014.
- Kuva 22 Kuhmonen, Elina 2017-12-18 Toinen tapaaminen ja kuvien läpikäynti Rutosen pajalla. Tekijän sähköiset kokoelmat. Sijainti: Kuopio
- Kuva 23 Kuhmonen, Elina 2017-12-18 Iyijykynäluonnoksia. Tekijän henkilökohtainen kokoelma. Sijainti: Kuopio
- kuva 24 Kuhmonen, Elina 2017-12-18 Toisella tapaamisella esitellyt maalaukset. Tekijän henkilökohtainen kokoelma. Sijainti: Kuopio

- kuva 25 Kuhmonen, Elina 2017-12-18 Jatkokehittävä akvarelliluonnos oikea alhaalla. Tekijän henkilökohtainen kokoelma
- Kuva 26 Kuhmonen, Elina 2018-02-14 Mustekynä + lyijykynäpiirroksiset kovasta tähden valosta (terävä muoto). Tekijän henkilökohtainen kokoelma.
- Kuva 27 Kuhmonen, Elina 2018-02-14 Jatkokehittetyt akvarellit kolmannella tapaamiskerralla. Tekijän henkilökohtainen kokoelma.
- kuva 28 Kuhmonen Elina 2018-02-14 Valitut kaksi Elämänliekin vartijan tarinaa kertovat akvarellit. Tekijän henkilökohtainen kokoelma.
- Kuva 29 Morris, Tom E. 2009 Common Raven. [Digikuva] Viitattu 2018-04-19 saatavilla http://morriscourse.com/lab/local_birds.htm
- kuva 30 Kuhmonen, Elina 2018-03-01 Kuvan luonnostelu lyijykynällä, sekä lateksin käyttö tehokeinona. Tekijän henkilökohtainen kokoelma.
- Kuva 31 Kuhmonen, Elina 2018-03-15. Kuvan maalaus sektoriaalisesti. Tekijän henkilökohtainen kokoelma
- Kuva 32 Kuhmonen Elina 2018-03-20 Korpin sulkien epäsuhta ja sen korjaus. Tekijän henkilökohtainen kokoelma
- Kuva 33 Kuhmonen, Elina 2018-04-29 Valmiiksi maalattu työ ilman kuvan muokkauksia. Tekijän henkilökohtainen kokoelma
- Kuva 34 theStoryOfVintage 2013-01-23 Vintage Astronomy STAR map star chart star constellation, night sky, zodiac Northern sky [Viitattu 2018-04-26] Saatavilla: https://www.etsy.com/listing/110277362/vintage-astronomy-star-map-star-chart?show_sold_out_detail=1
- Kuva 35 Kuhmonen, Elina 2018-03-19 Maalauksen kehykset maalattu, seuraavaksi korpin sijainnin määrittäminen taivaalla paperimallin avulla. Tekijän henkilökohtaiset kokoelmat
- Kuva 36 Kuhmonen, Elina 2018-03-22. Luonnos mallina valmistuvalle maalaukselle. Tekijän henkilökohtaiset kokoelmat
- Kuva 37 Kuhmonen Elina 2018-03-28. lateksin irroitus metsää kuvastavalta alueelta. Tekijän henkilökohtaiset kokoelmat.
- kuva 38 Luukkonen, Ismo. 2004. Yhdellä viivalla maalattu hirvi Stick-figure elk (Uittamonsalmi II, Ristiina) [digikuva] Suomen kalliomaalausten kuva-aiheita [Viitattu 2018-04-26] saatavilla: <http://www.ismoluukkonen.net/kalliotaide/suomi/kuviot2.html>
- Kuva 39 Luukkonen, Ismo. 2004. Nainen Woman (Astuvansalmi, Ristiina) [digikuva] Suomen kalliomaalausten kuva-aiheita [Viitattu 2018-04-26] saatavilla: <http://www.ismoluukkonen.net/kalliotaide/suomi/kuviot2.html>
- Kuva 40 Luukkonen, Ismo. 2004. Rengas, pystylinjoja ja erikoinen ihminen. Circle, vertical lines and a strange human figure (Uittovuori, Laukaa) [digikuva] Suomen kalliomaalausten kuva-aiheita [Viitattu 2018-04-26] saatavilla: <http://www.ismoluukkonen.net/kalliotaide/suomi/kuviot2.html>
- Kuva 41 Pulkkinen, Risto. 2014. Keminsaarelainen noitarumpu. Suomalainen kansalaisusko: Shamaaneista saunatonnttuihin. Gaudeamus. 2014
- Kuva 42 Kuhmonen, Elina 2018-04-10. Valmis kuva ennen kuvan muokkauksia. Tekijän henkilökohtaiset kokoelmat.

- Kuva 43 Kuhmonen, Elina 2018-04 Kahvihetki pyykkipäivänä, postikorttikuvitus Mummolan pitsi -korumallistolle. Tekijän henkilökohtaiset kokoelmat.
- Kuva 44 Kuhmonen, Elina 2018-04 Unisiipi, postikorttikuvitus Kesän Siivekäs- korumallistolle. Tekijän henkilökohtaiset kokoelmat.
- Kuva 45 Kuhmonen Elina, 2018-04 Muisto Kesän Kohtaamisesta, postikorttikuvitus Ujo Korento-korumallistolle. Tekijän Henkilökohtaiset kokoelmat
- Kuva 46 Kuhmonen Elina, Varhaiskesän tuulet, postikorttikuvitus Juuret –korumallistolle. 2018-04 Tekijän henkilökohtaiset kokoelmat
- Kuva 47 Kuhmonen Elina, Oculus Noctis (yön silmä), postikorttikuvitus Elämänliekin Vartija-korumallistolle 2018-04 Tekijän henkilökohtaiset kokoelmat
- Kuva 48 Kuhmonen Elina, Iris Polaris, postikorttikuvitus Elämänliekin Vartija- korumallistolle 2018-04. Tekijän henkilökohtaiset kokoelmat

Kuvakollaasi1 Kuvat vasemmalta oikealle, yläriivi

- Kuva 1 @alaska_luna Ravenclaw saatavilla: <https://i.pinimg.com/736x/3e/e4/2e/3ee42e63e8172c24053df85c3cd43715.jpg?ref=weheartit> [viitattu2018-04-26]
- Kuva 2 Baker, Austin. 2006-07-13
viitattu 2018-4-18 saatavilla https://www.flickr.com/photos/the_third_crow/188694805/
- Kuva 3 Harrington, Les. 2011-07-23. Viitattu 2018-4-18. Saatavilla: <https://glacierman54.deviantart.com/art/raven-landing-244289656>
- Kuva 4 Dutar Maximillian 2014-04. Viitattu 2018-04-18 saatavilla: <http://multimaximx.blogspot.fi/2014/04/os-tres-passaros-malditos.html>
- Kuva 5 Yip, Mike. White Raven 2017-04. Saatavilla <http://www.reshareworthy.com/white-ravens/> Viitattu 2018-04-18
- Kuva 6 Listenclassicalmusiccs. Raven 2013-02-23 [blogi] saatavilla <http://listenclassicalmusiccs.blogspot.fi/2013/02/ravel-edgar-alan-poe-raven.html>